

Soubor map: Historické a současné rozšíření střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae) tribu Harpalini v České republice

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

Autoři:

Oto Nakládal
Radek Hejda

Obsah:

Harpalini

- Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus elegans* (Dejean, 1829) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus exiguus* (Dejean, 1929) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus flavicollis* (Sturm, 1825) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus meridianus* (L., 1761) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus parvulus* (Sturm, 1825) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Amblystomus niger* (Heer, 1841) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Anisodactylus poeciloides* (Stephens, 1828) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Anthracus consputus* (Duftschmid 1812) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Bradycellus caucasicus* (Chaudoir, 1846) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Diachromus germanus* (L., 1758) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Harpalus affinis* (Schrank, 1781) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Harpalus flavescens* (Piller & Mitterpacher, 1783) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Harpalus hospes* Sturm, 1818 (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Harpalus pygmaeus* Dejean, 1829 (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Pseudoophonus calceatus* (Duftschmid, 1812) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Pseudoophonus griseus* (Panzer 1796) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Pseudoophonus rufipes* (De Geer, 1774) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Stenolophus mixtus* (Herbst, 1784) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Stenolophus skrimshiranus* Stephens, 1828 (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Stenolophus teutonius* (Schrank, 1781) (Coleoptera: Carabidae) v České republice
- Soubor map rozšíření druhu *Trichotichnus laevicollis* (Duftschmid, 1812) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus elegans* (Dejean, 1829) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následně přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hnízích dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina střevlíkovitých druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Jižní část západního palearktu po Střední Asii. V Čechách chybí, na Moravě a ojediněle a velmi lokálně. Halobiont: slaniska; nížiny (Hůrka 1996).

Stenotopní, halobiontní, ripikolní, fyto-detritikolní; vlhká slaniska, slané louky, břehy slaných jezer, v detritu a hnízdicích rostlinných zbytcích (Koch 1989); reliktní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

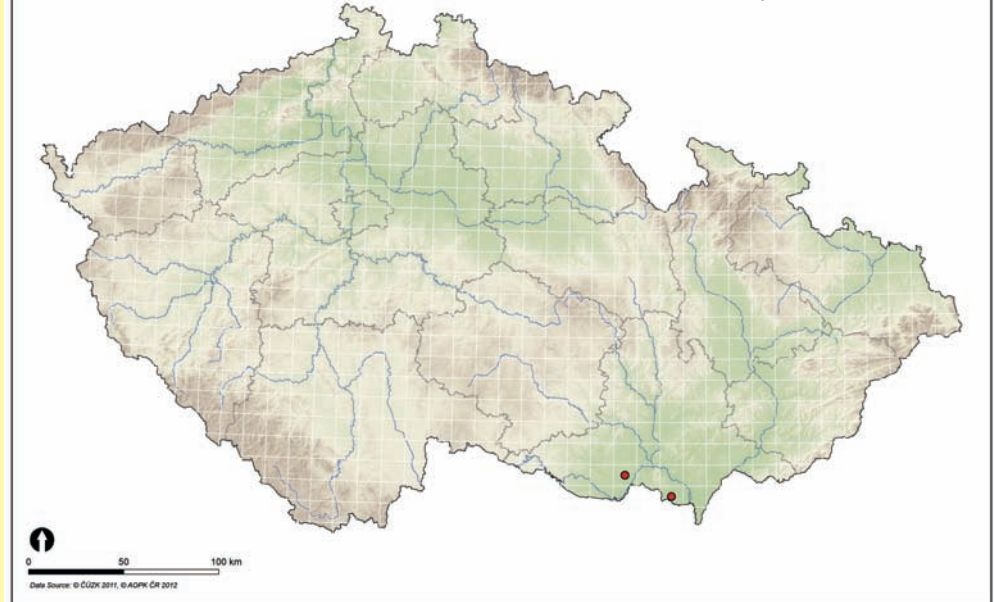
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

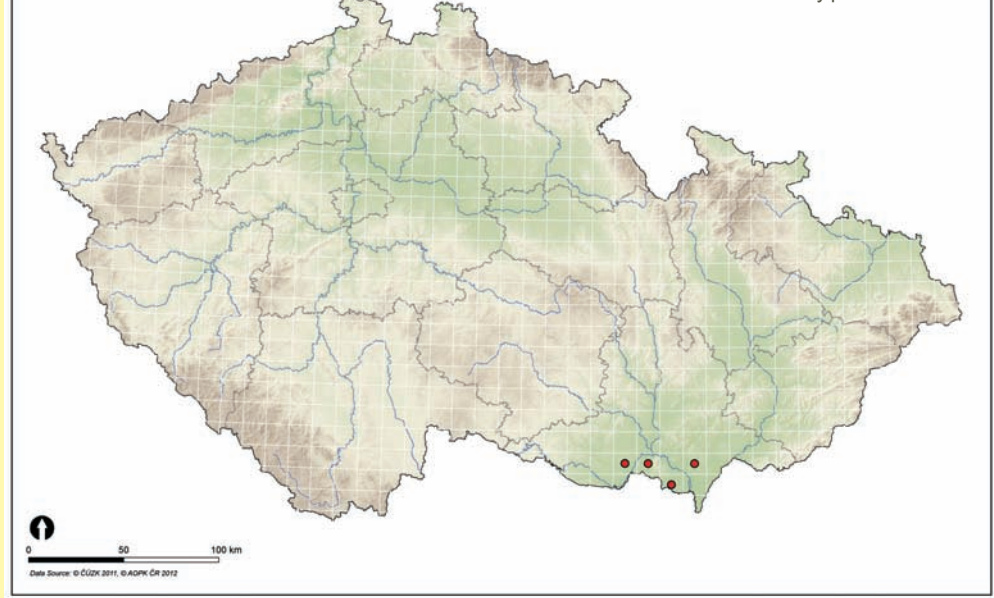
Zaznamenané nálezy do roku 1979

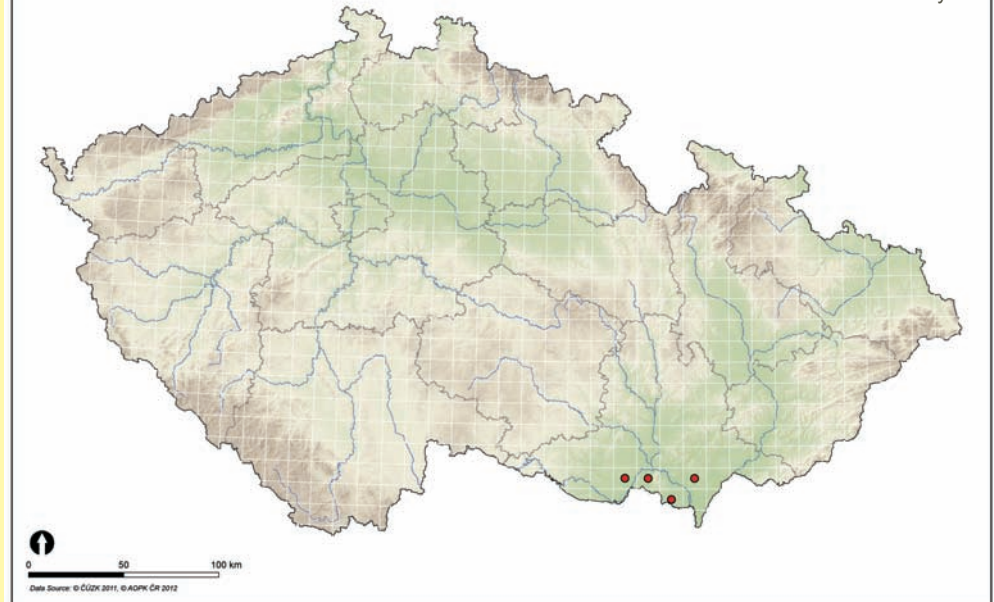
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus exiguus* (Dejean, 1929) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů první podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespécializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byt' nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizějící druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Velikost těla 2,2 - 3,1 mm, průměrně 2,8 mm. Hnědočerný až černý, první článek tykadel, poslední článek makadel a nohy žlutohnědé (nohy mohou být i zčernalé). Skutelární porojamka 1 + 1, dorzální porojamka 1 + 1. Makropterní, zastížen v letu.

Západopalearktický druh, zasahující na východ po Kazachstán. V ČR hojný na vlhkých stanovištích bez zastínění: rostlinami porostlé břehy močálů, slaniska, rákosové břehy stojatých vod; nížiny až pahorkatiny (Húrka, 1996); stenotopní, hygromilní, halotolerantní, paludikolní; bažinaté břehy, louky a lesy, Polsko: rašelinné močály, omývané okraje, slané louky; pod listím a mechem, ve Sphagnum a detritu (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

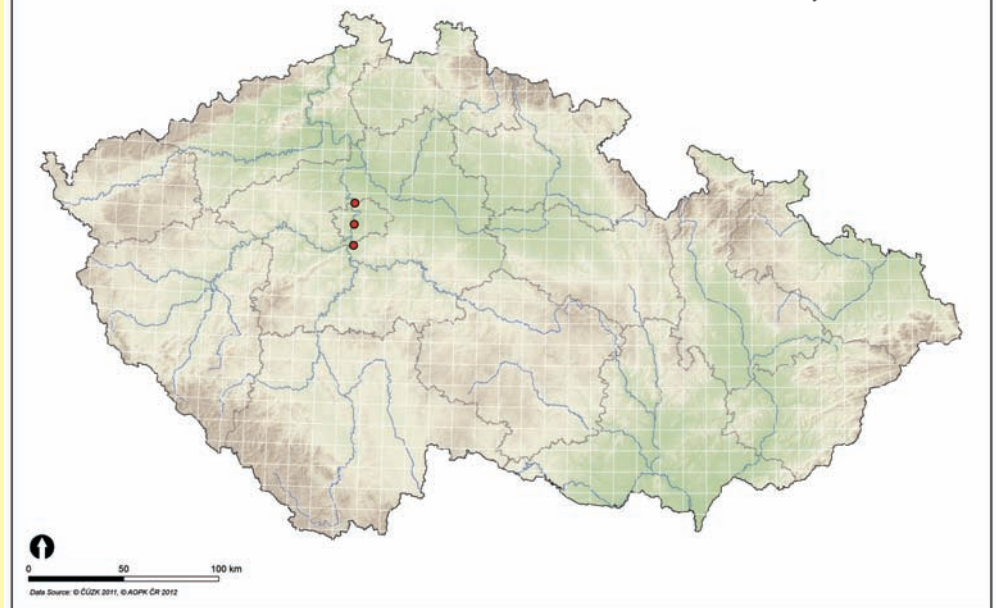
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

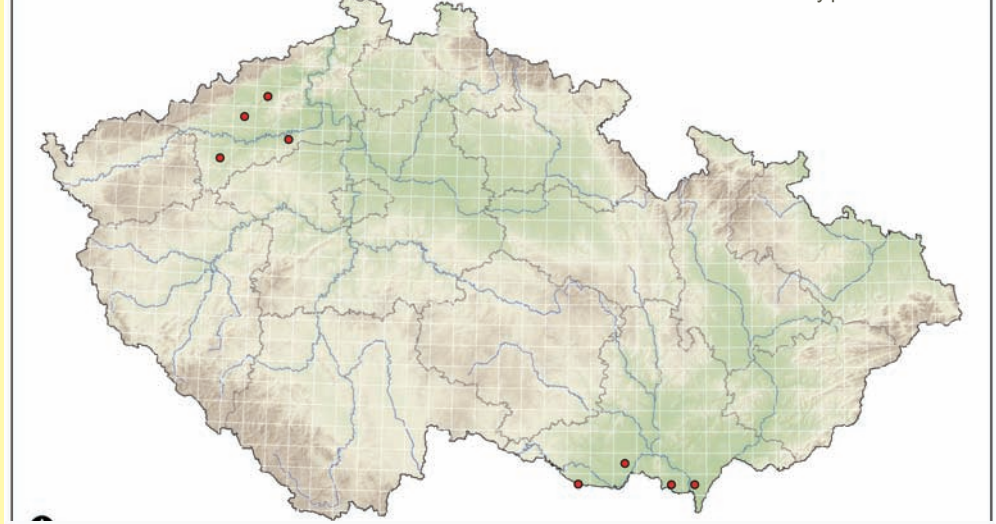
Zaznamenané nálezy do roku 1979

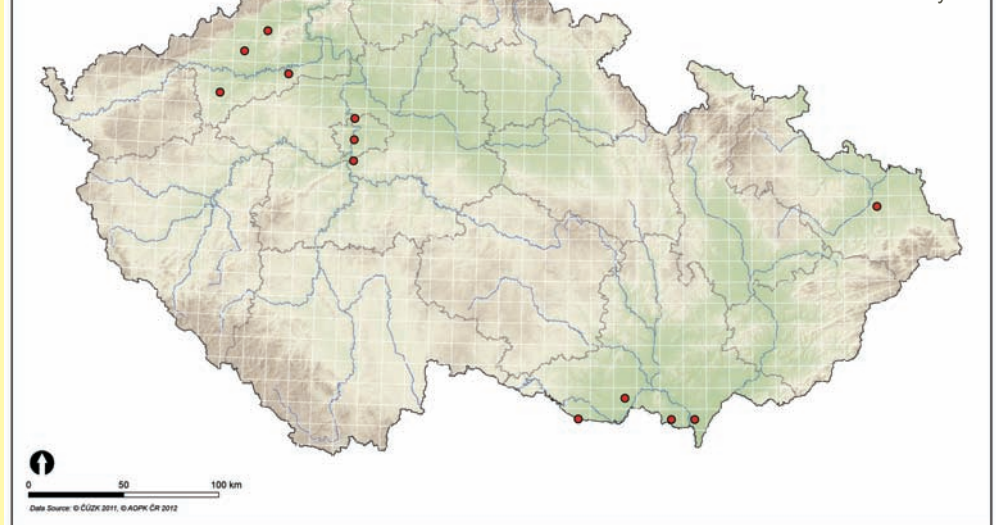
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus flavicollis* (Sturm, 1825) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nesespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhybnulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byt' nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Velikost těla 3,1 - 3,8 mm, průměrně 3,5 mm. Hlava, středohruď, zadohruď a zadeček černé. Krovky mohou být červenohnědé v zadní části s tmavou skvrnou; celé rezavě žluté; nebo, kromě červenohnědé švy, celé černé. První tykadlový článek a nohy červenožluté. Skutelná porojamka 1 + 1, dorzální porojamka chybí. Makropterní, pozorován v letu.

Západopalearktický druh, zasahující na východ po Kazachstán. Západopalearktický druh (Evropa, Malá Asie, Kavkaz), v ČR hojný. Na vlhkých, nezastíněných okrajích stojatých vod s nízkou vegetací; nížiny až hory, nejčastější v pahorkatinách (Húrka 1996); eurytopní, hygrolítní, paludikolní, bažiny, bažinaté břehy a lesy, močály, Polsko: jíloviště, pod drny, mechem a listím, ve Spahnum (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

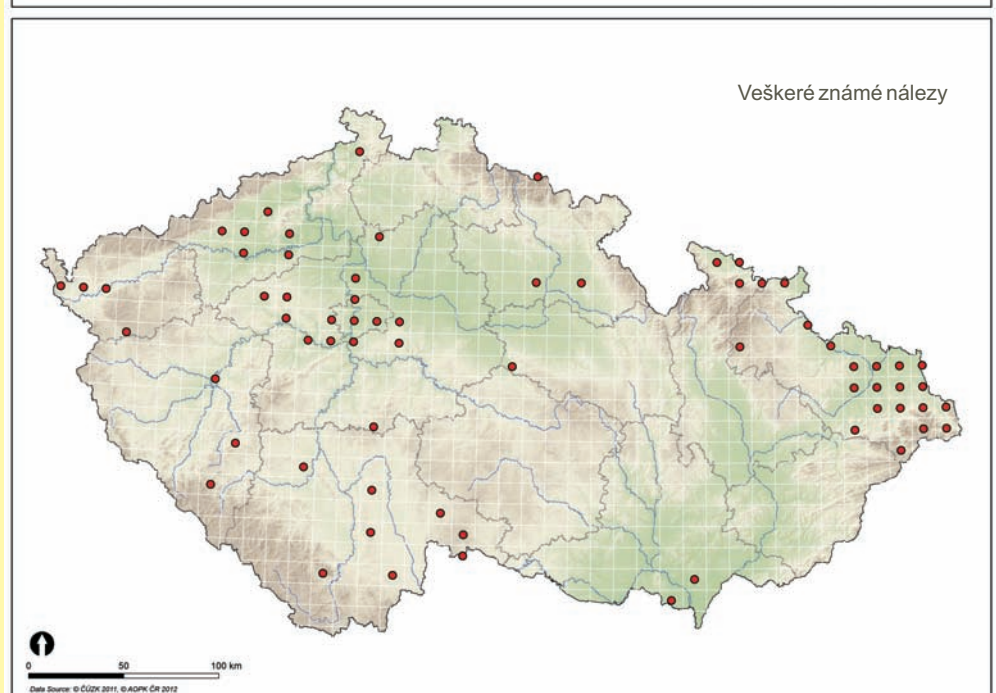
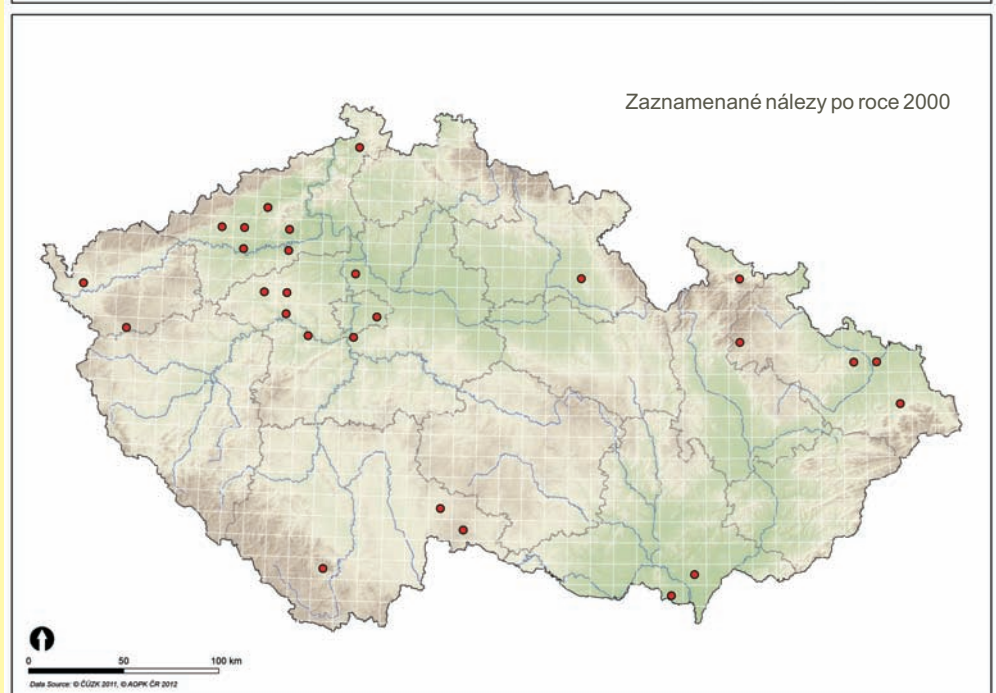
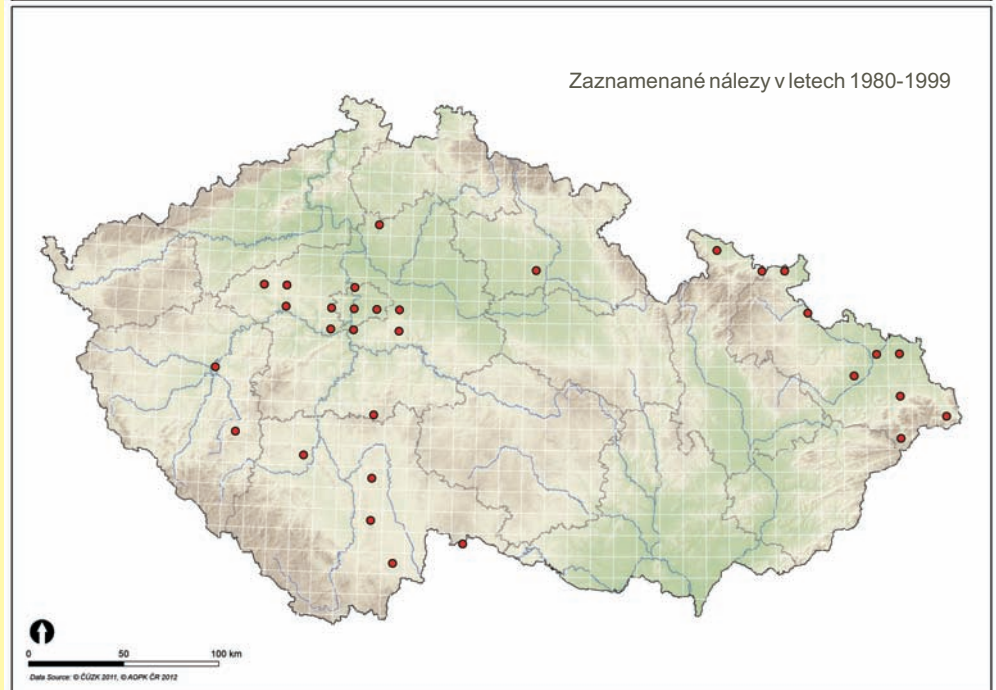
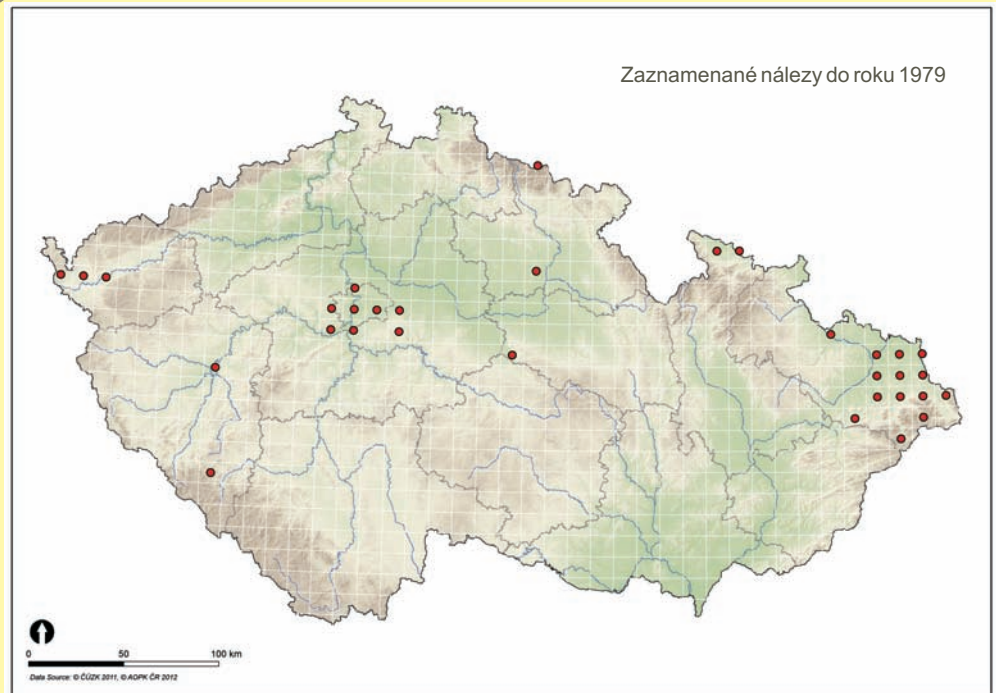
Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus meridianus* (L., 1761) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh rozšířený po Ural, Kavkaz a Írán, v ČR obecný. Pole, louky, hlinišťe; nížiny až hory (Hůrka 1996).

Eurytopní, hygroliní, především na obdělávaných půdách, písčité pole, louky a zahrady, osluněné jílovité břehy a říční nivy, pod rozkládajícími se rostlinnými zbytky, také na bylinách (Koch 1989); eurytopní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

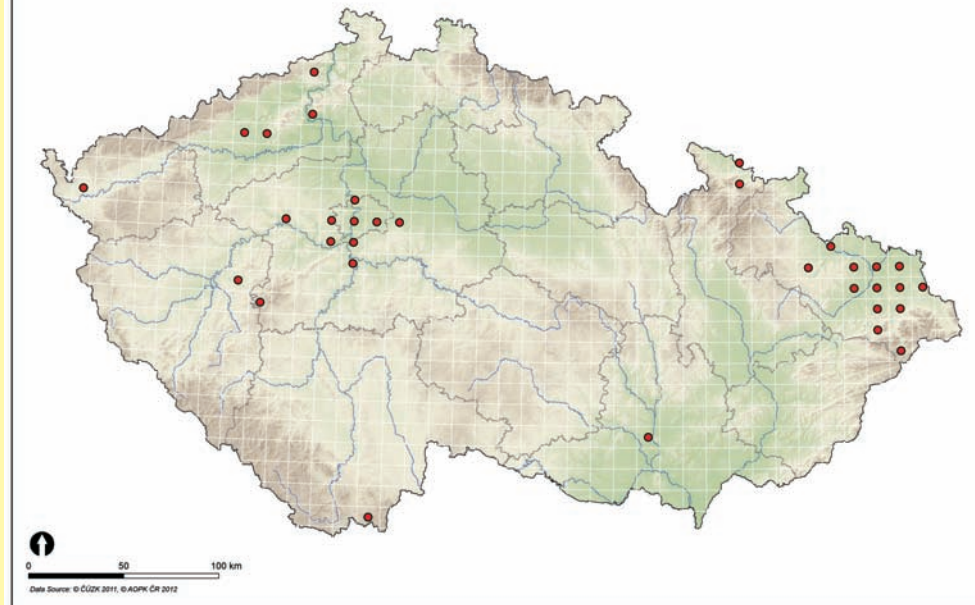
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

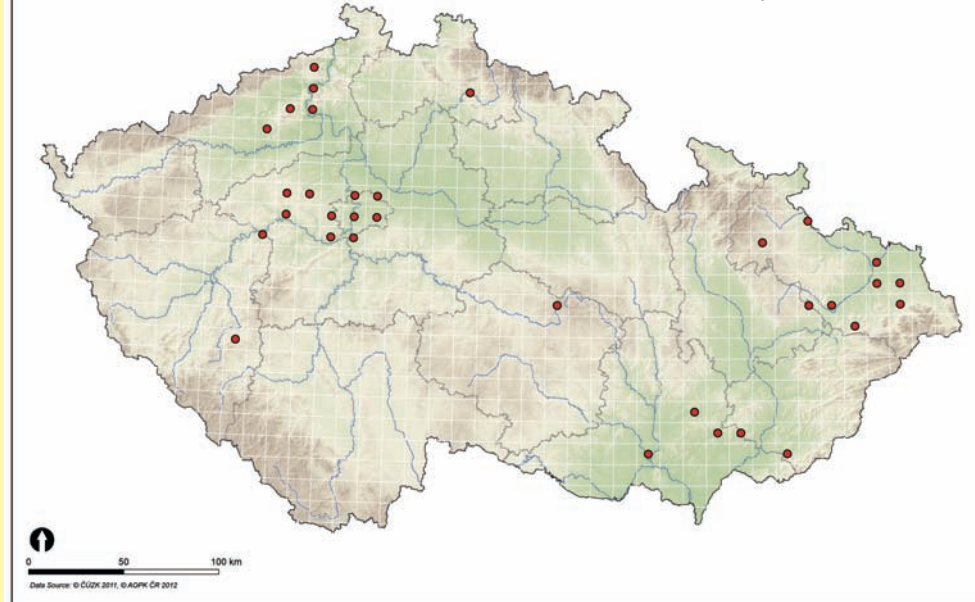
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

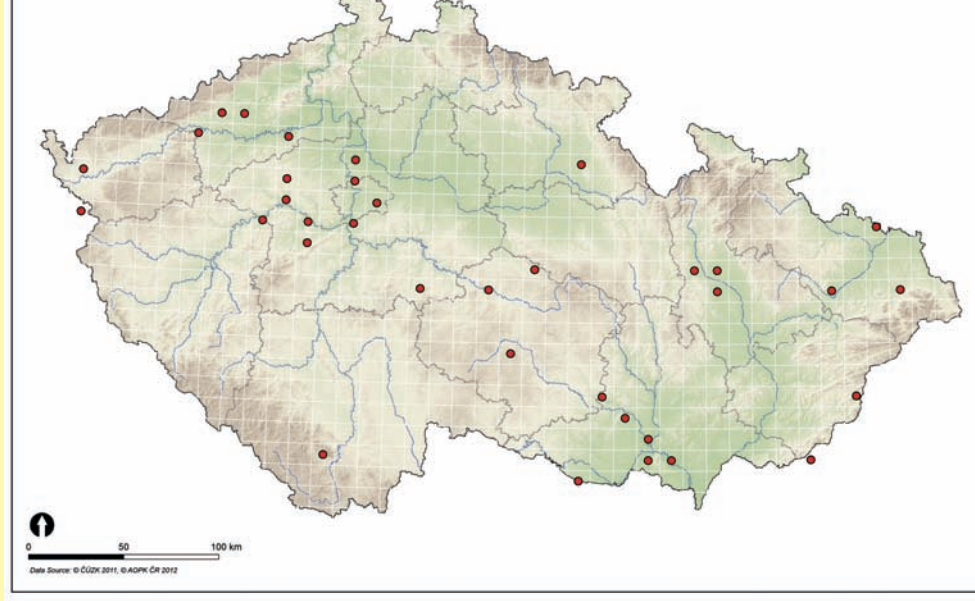
Zaznamenané nálezy do roku 1979

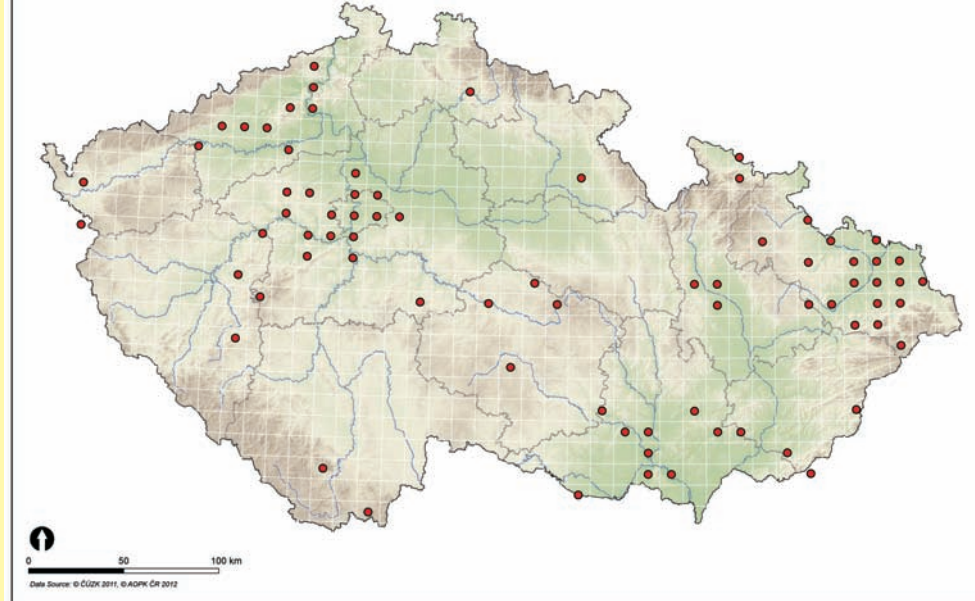
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Acupalpus parvulus* (Sturm, 1825) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hnijícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byt' nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Presentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Velikost těla 3,1 - 4,3 mm, průměrně 3,7 mm. Černý, štít, krovky, makadla a první článek tykadél červenožluté. Možná variabilita ve zbarvení. Skutelná porojamka 1+1, dorzální porojamka 1+1 (0-1). Makropterní, pozorován v letu.

Západopalearktický druh, v ČR hojný. Na nezastíněných, vlhkých, rostlinami zarostlých březích vod; nížiny až podhůří (Húrka 1996); eurytopní, hygrolní, paludikolní, bažinaté břehy, břehy lesních tůň a vřesových jezírek, močály, vlhká pole, podmáčené louky, omývaná pobřeží, pod listím a kořeny trav, ve Sphagnum, v detritu rákosu (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

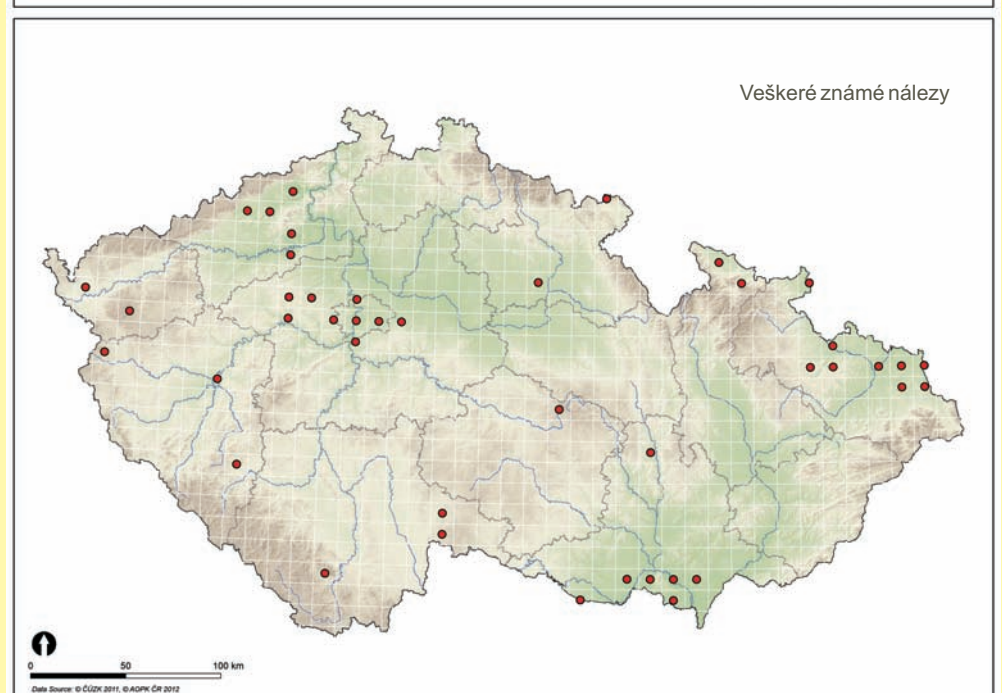
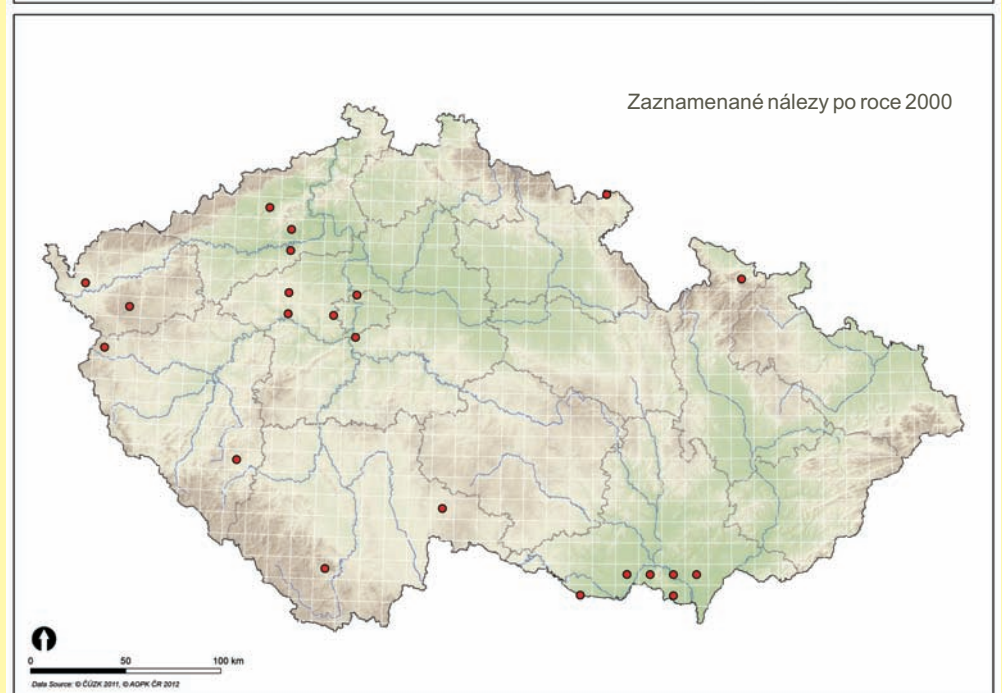
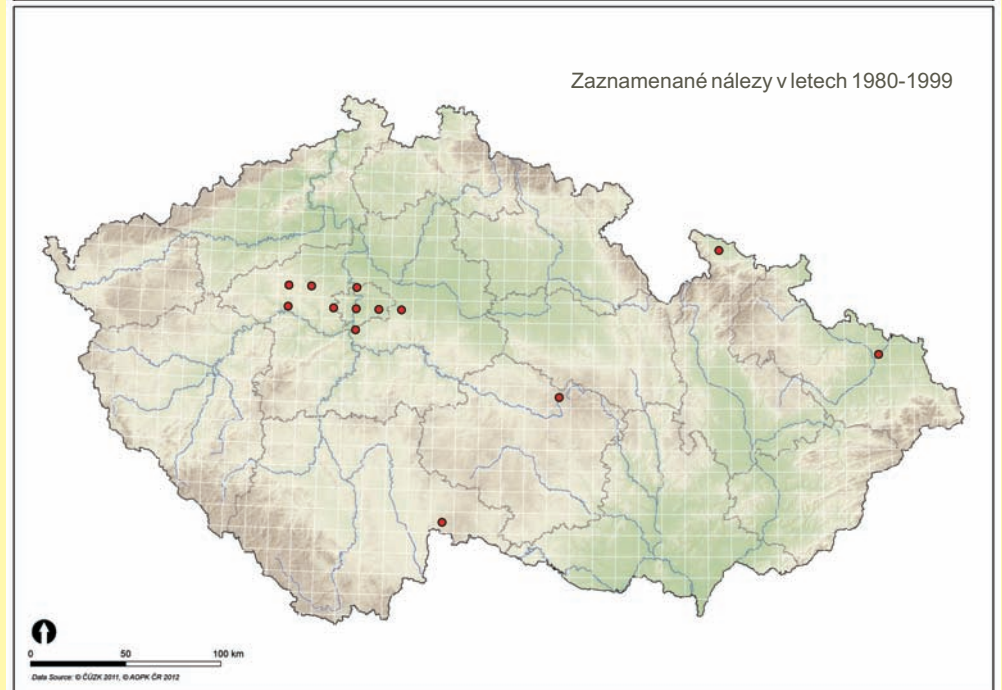
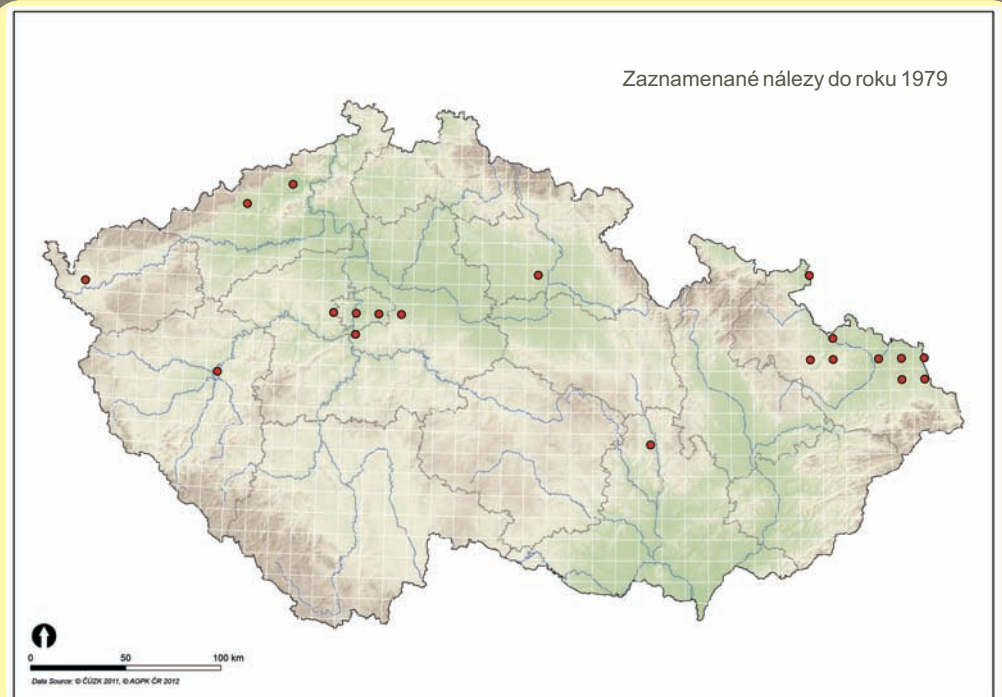
Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

Soubor map rozšíření druhu *Amblystomus niger* (Heer, 1841) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina střevlíkovitých druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Středomořský druh rozšířený na jihu střední Evropy, v jižní Evropě, v Malé Asii, Sýrii a v Zakavkazsku. V Čechách chybí, na Moravě vzácný a velmi lokální. Nezasťíněná, zpravidla suchá stanoviště: stepi, slaniska; nížiny (Hůrka 1996).

Stenotopní, hygrolilní, halotolerantní; močály, bažinaté břehy (také slaniska); v detritu rákosu, pod uvolněnou kůrou (Koch 1989); reliktní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

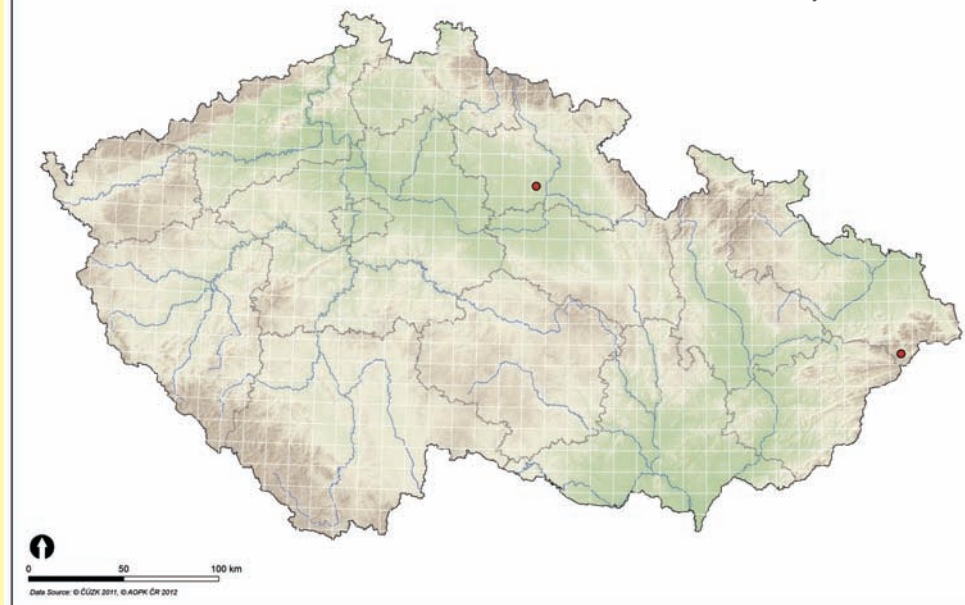
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

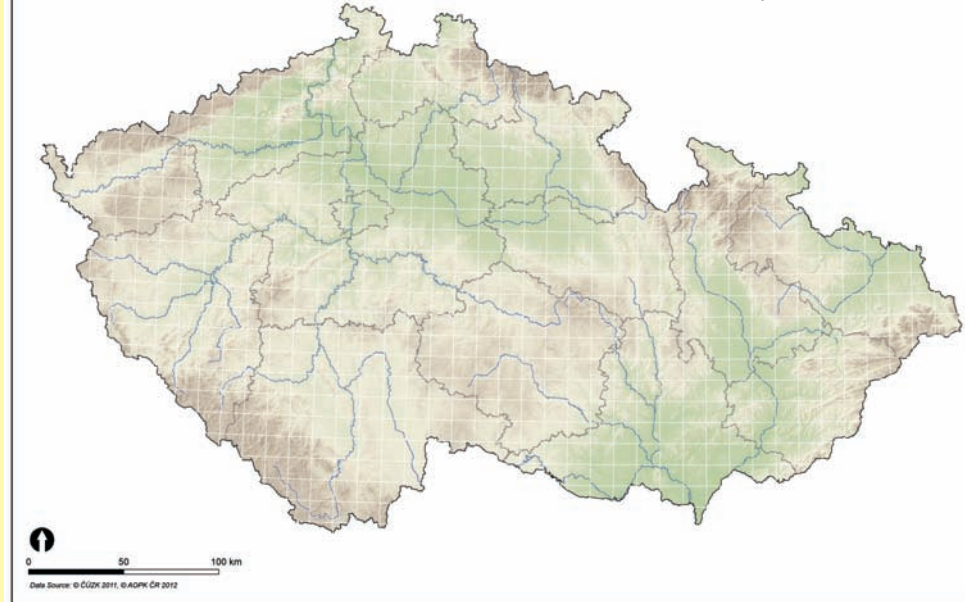
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

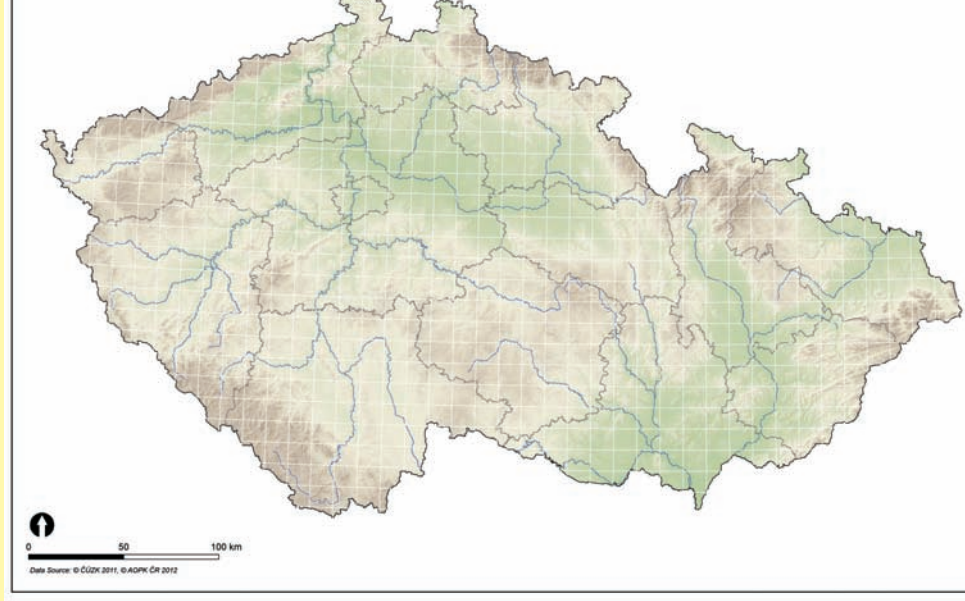
Zaznamenané nálezy do roku 1979

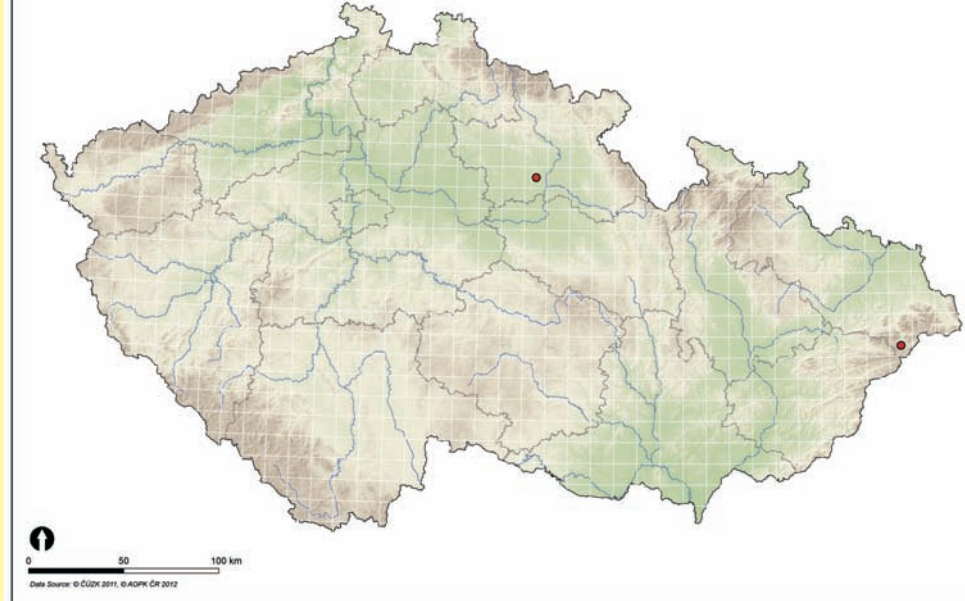
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Anisodactylus poeciloides* (Stephens, 1828) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh, v Čechách vzácný na Moravě ojedinělý, lokálně hojný. Většinou na vlhkých stanovištích bez zastínění: rostlinami porostlé břehy vod, louky podél vod, slaniska, rostlinami porostlé dna vypuštěných rybníků; nížiny až podhůří (Húrka 1996).

Stenotopní, halobiontní, ripikolní; slaniska; pod řasami a detritem (Koch 1989); reliktní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

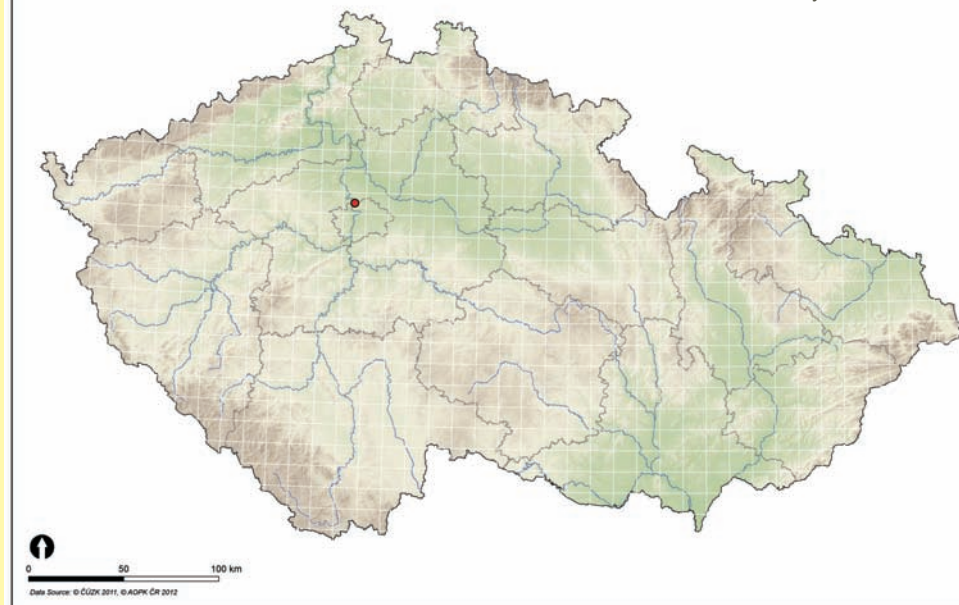
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

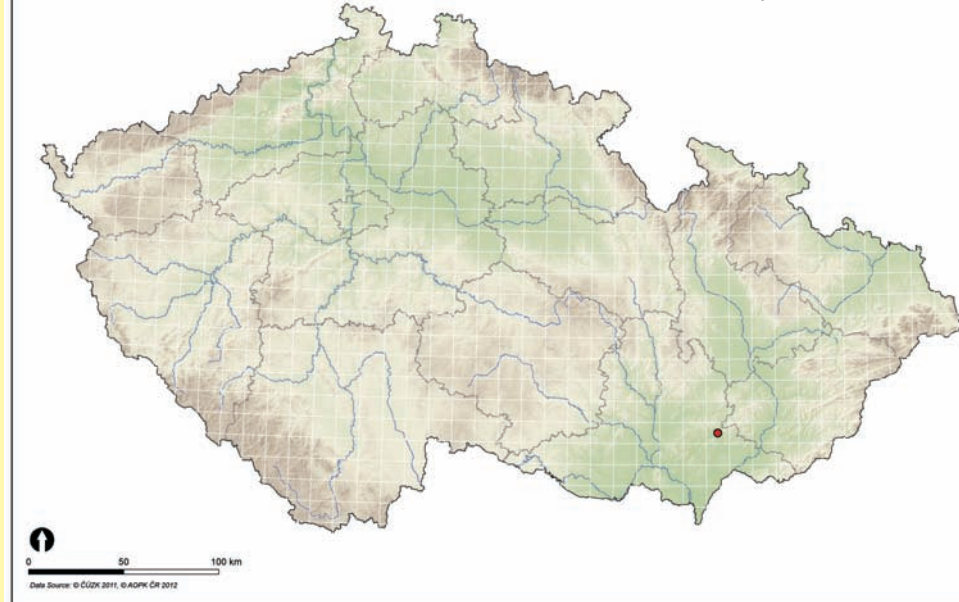
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

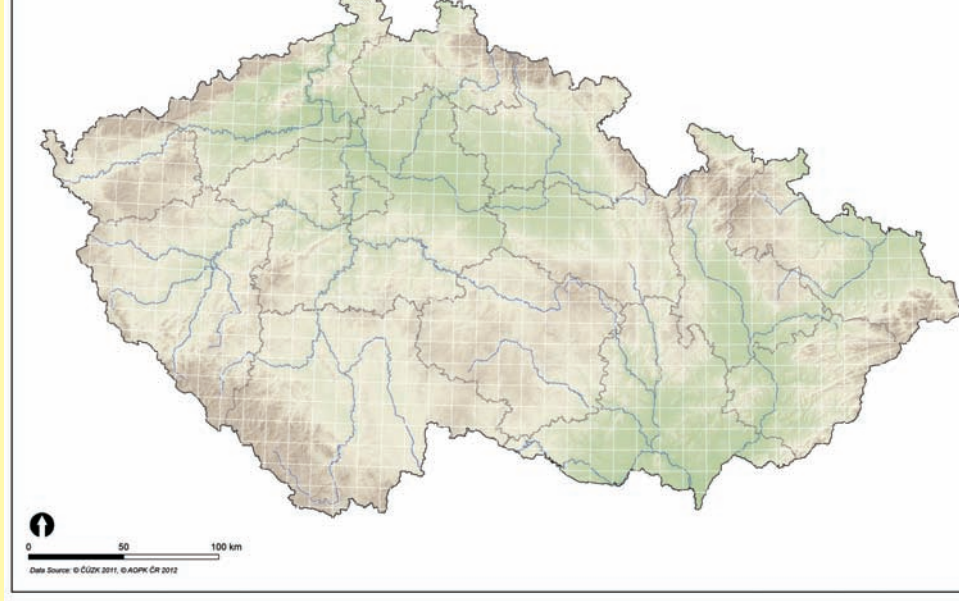
Zaznamenané nálezy do roku 1979

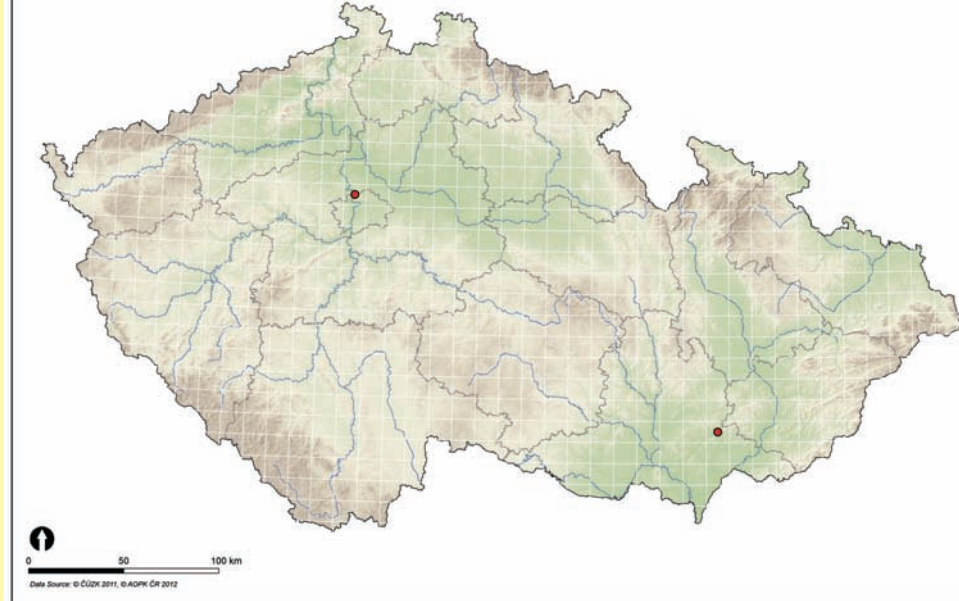
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Anthracus consputus* (Duftschmid 1812) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokovernikolní druhy žijí v půdách, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh rozšířený po západní Sibiř a západ Střední Asie. V ČR hojný až ojedinělý. Na rostlinami (zvláště rákosem) porostlých březích stojatých vod; nížiny až pahorkatiny (Hůrka 1996).

Eurytopní, hygrolní, halotolerantní, paludikolní, bažinaté břehy, bažinaté lesy, vlhké říční nivy, slaniska, pod listím a mechem, v detritu, pod uvolněnou kůrou (Koch 1989); adaptabilní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

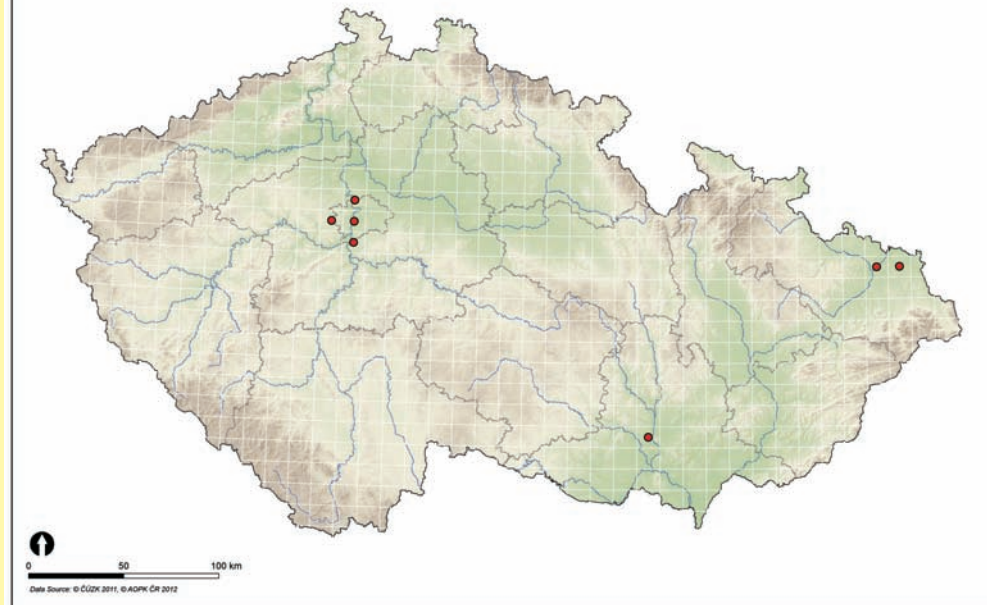
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

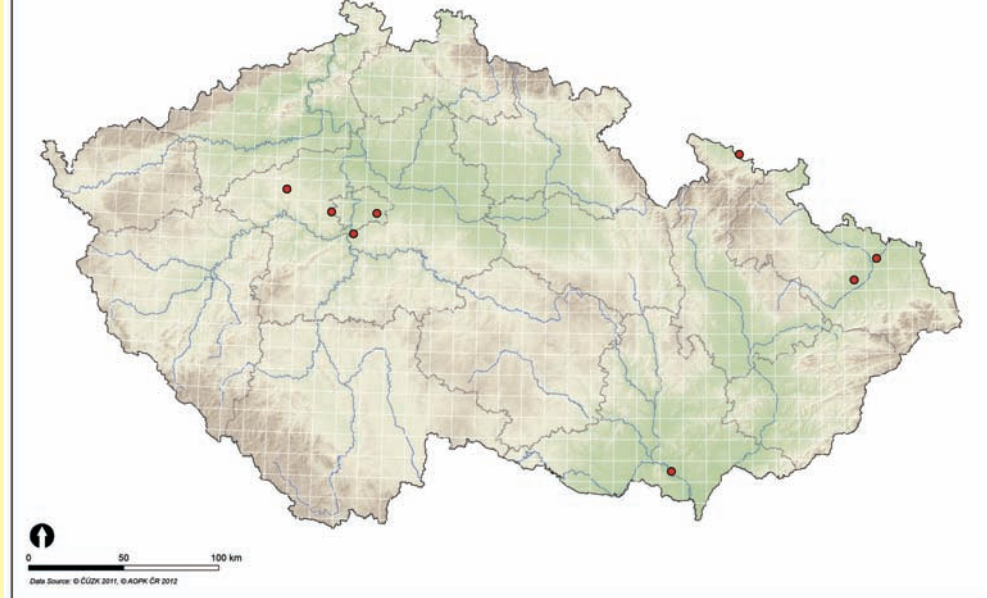
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

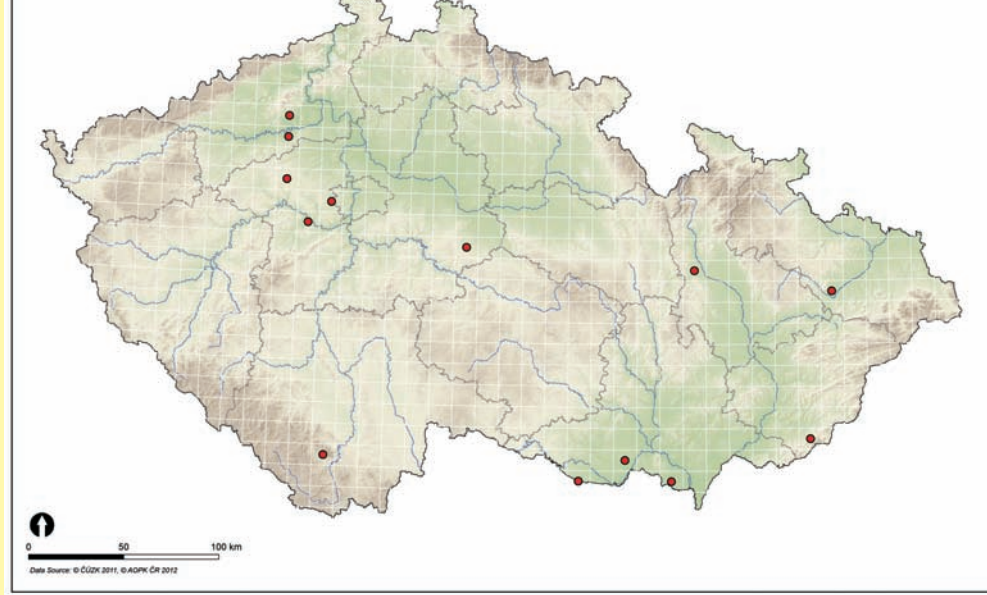
Zaznamenané nálezy do roku 1979

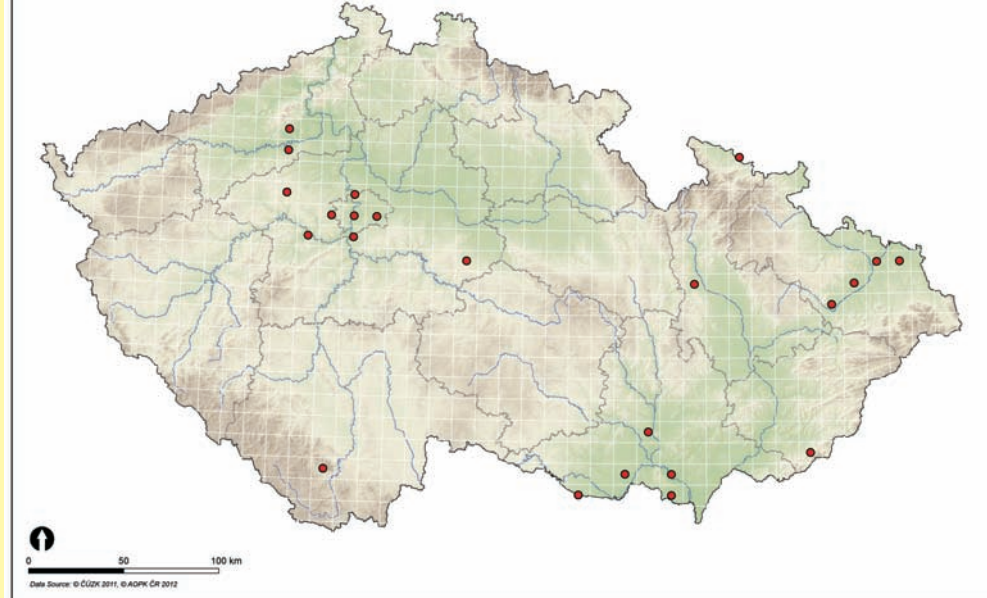
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Bradycellus caucasicus* (Chaudoir, 1846) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh zasahující na západní Sibiř. V ČR obecný, zpravidla na sušších stanovištích bez zastínění: vřesoviště, pastviny, okraje a světliny lesů, stepi; zpravidla v pahorkatinách, nížiny až hory (Hůrka 1996).

Eurytopní, xerofilní, vřesoviště, písčité přesypy, močály, písčovny, písčité lesy, sprašové stráně, na pískovcích, pod drny a Calluna, v listí a mechu (Koch 1989); adaptabilní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

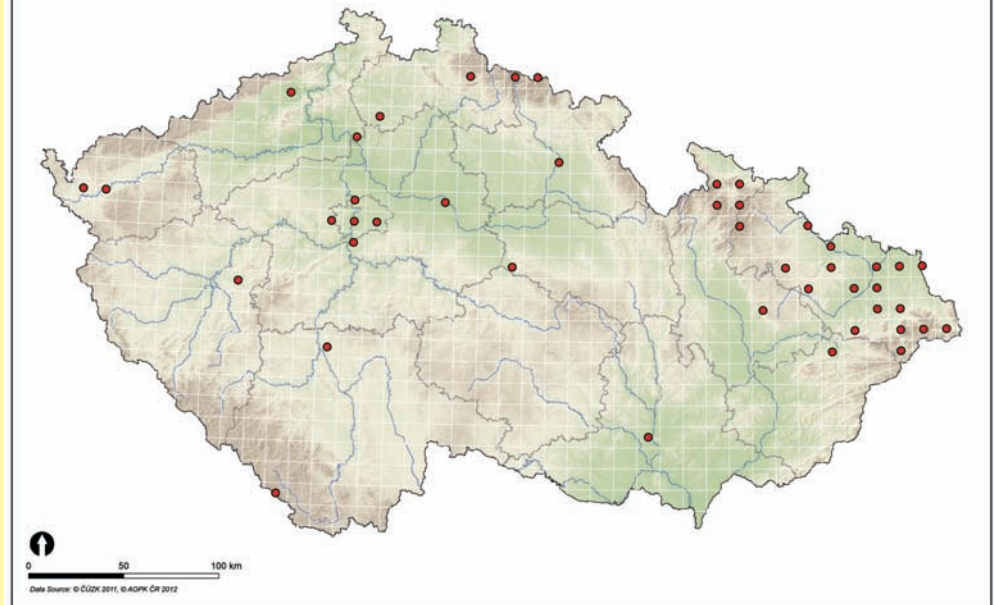
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

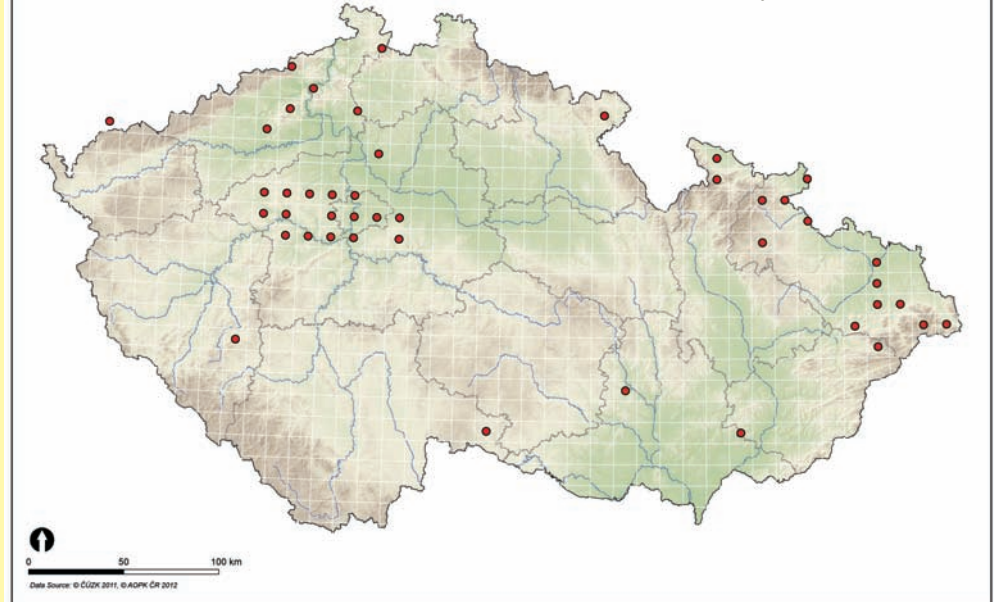
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

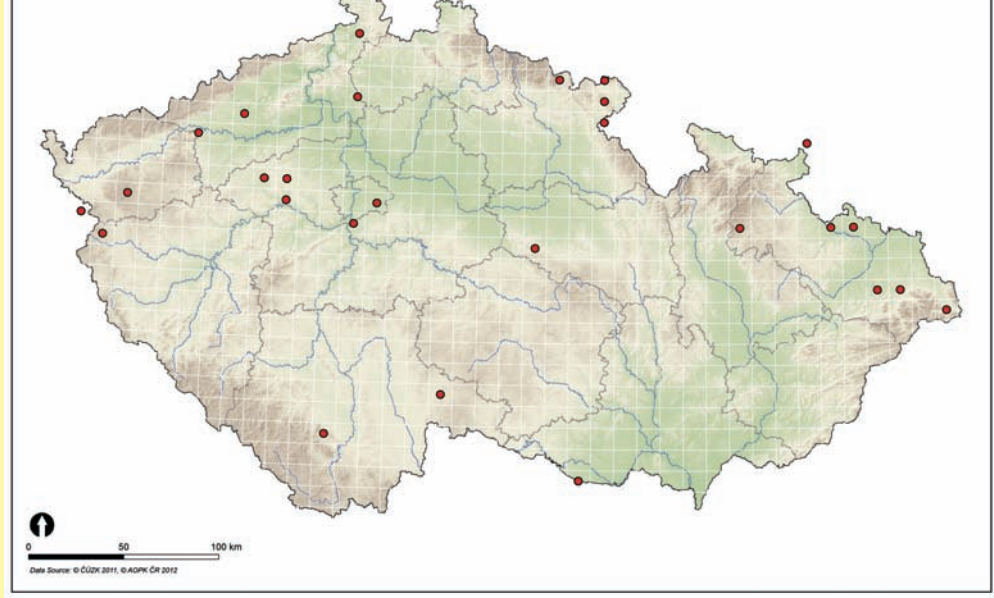
Zaznamenané nálezy do roku 1979

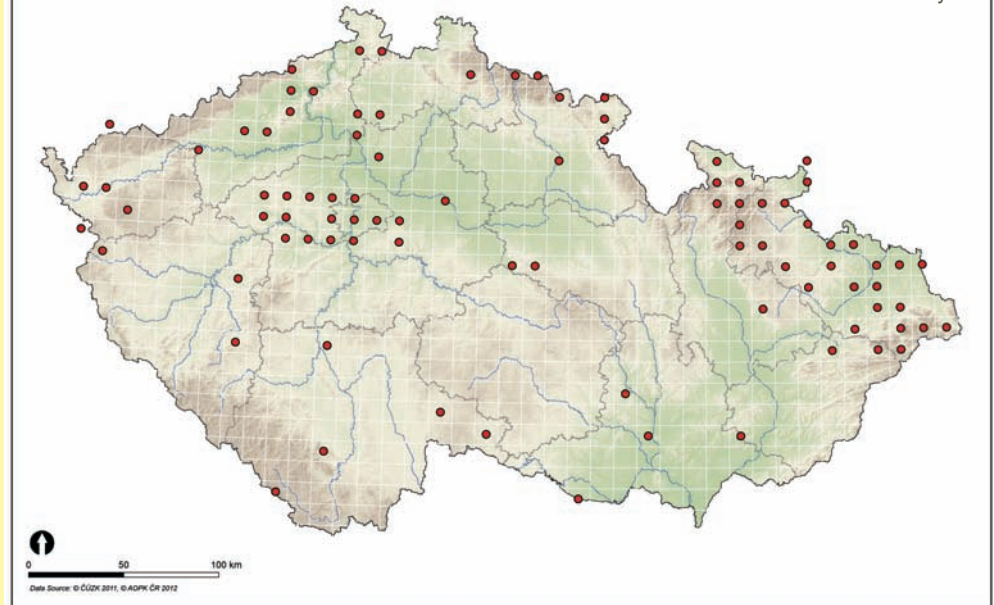
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Diachromus germanus* (L., 1758) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh, v Čechách vzácný, na Moravě ojedinělý, lokálně hojný. Většinou na vlhkých stanovištích bez zastínění: rostlinami porostlé břehy vod, louky podél vod, slaniska, rostlinami porostlá dna vypuštěných rybníků; nížiny až podhůří (Hůrka 1996)

Eurytopní, lesní louky, světliny, na západě areálu: vyhřáté stráně, šterkovny, cihelny, písečné přesypy, pod listím, mechem a drny, také na rostlinách, potravina: také pyl a semena (Koch 1989); adaptabilní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

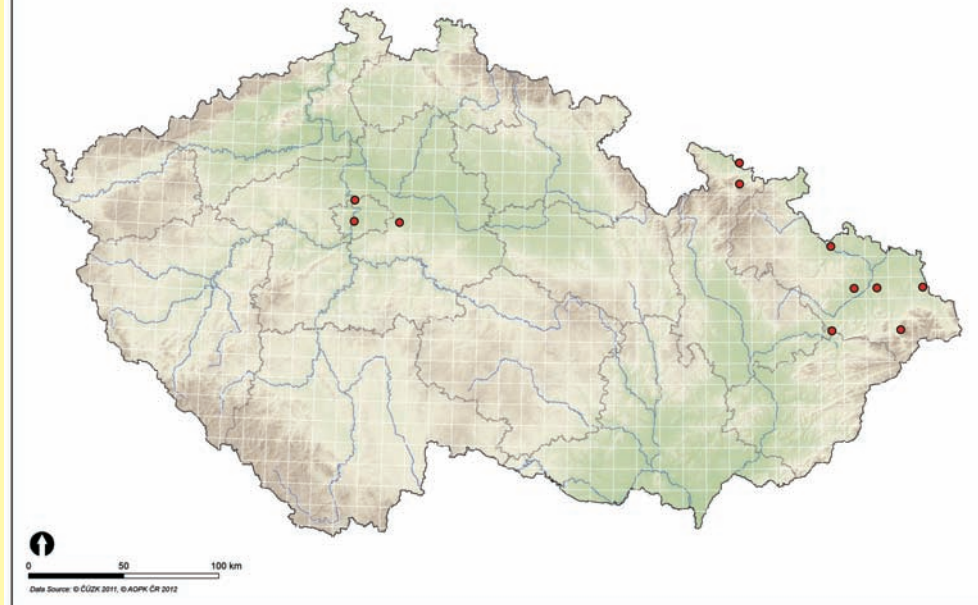
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

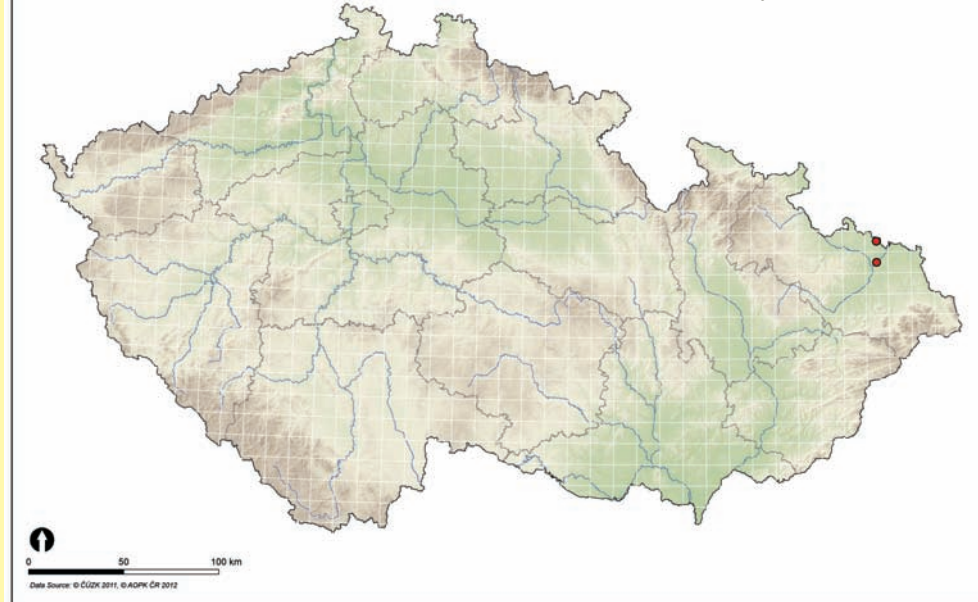
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

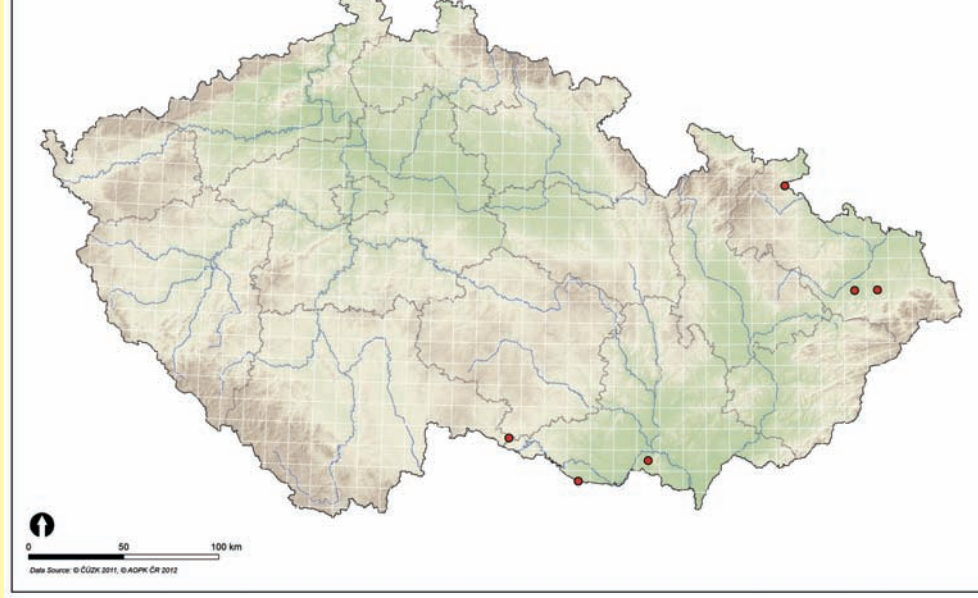
Zaznamenané nálezy do roku 1979

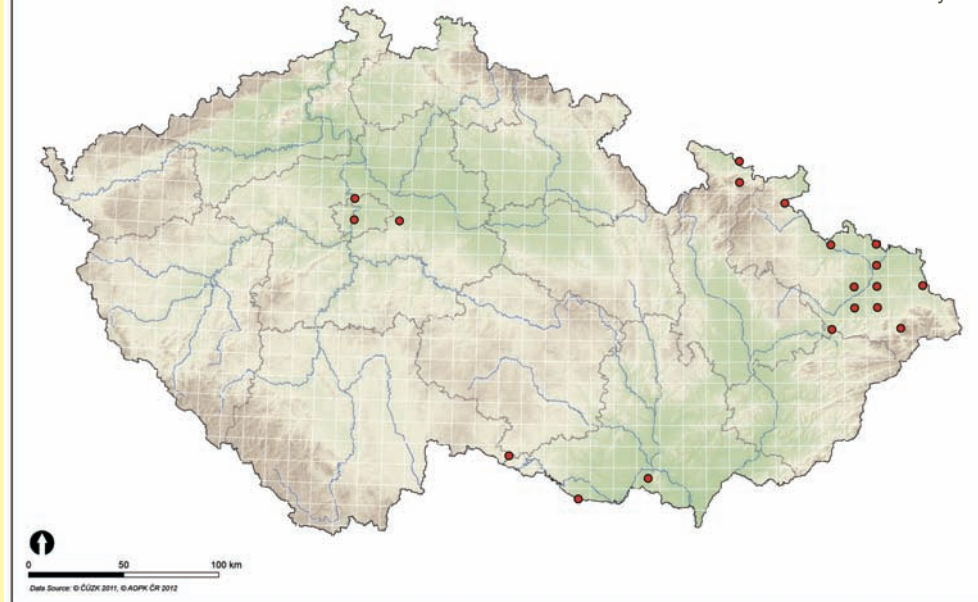
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Harpalus affinis* (Schrank, 1781) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Transpalearktický eurytopní druh, zavlečený do Severní Ameriky. V ČR obecný. Na suchých až polovlhkých stanovištích bez zastínění: pole, louky, ruderály; nížiny až hory (Hůrka 1996).

Eurytopní, heliofilní, xerofilní, kampikolní, suchá pole a úhory, břehy, suché a polosuché travnaté plochy, písečné přesypy, kamenolomy, cihelny, šterkovny, lesní okraje, světliny, zahrady, pod drny, listím, rozkládajícími se rostlinnými zbytky, potrava: také semena listnáčů a jehličnanů (Koch 1989); eurytopní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Klabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

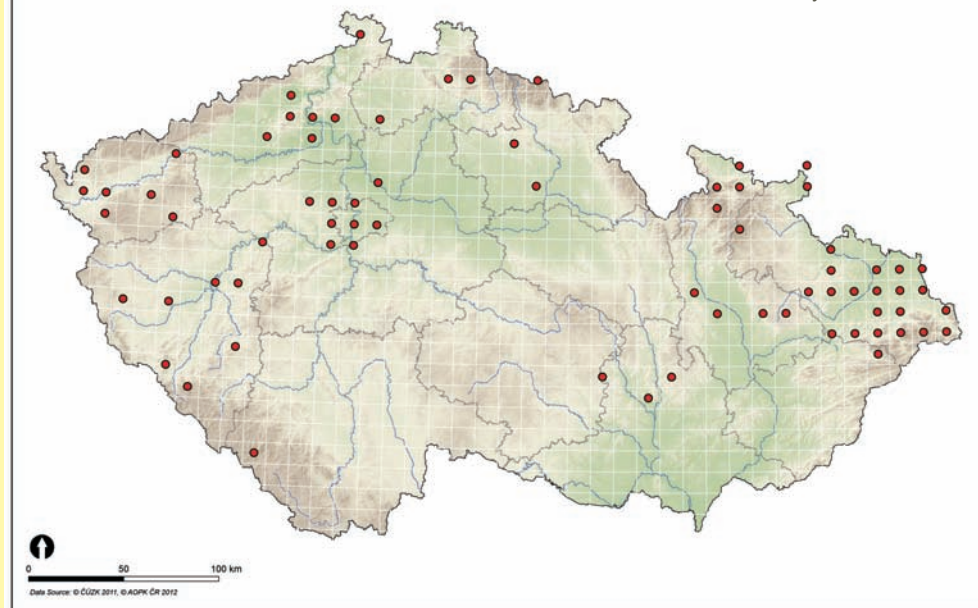
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

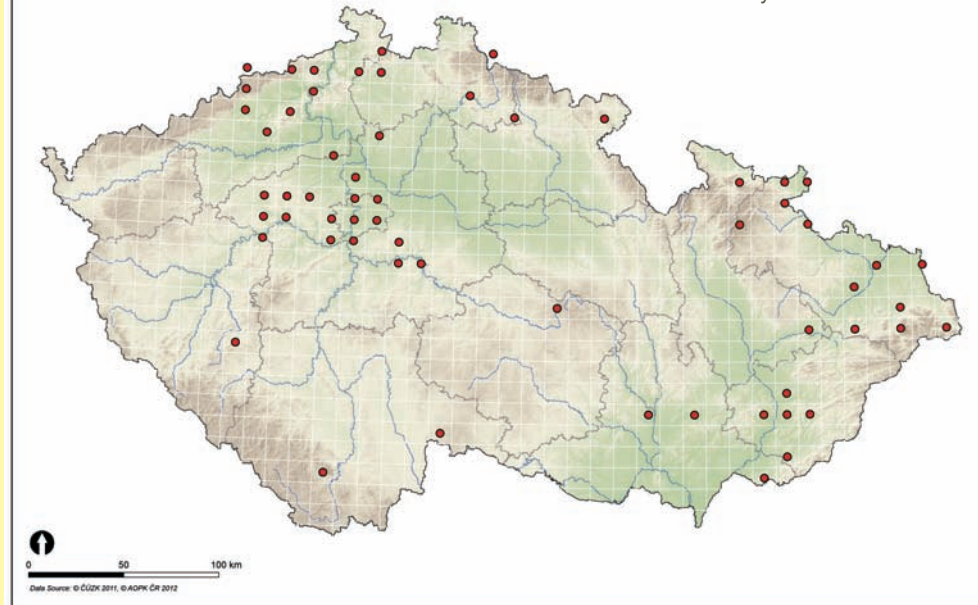
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

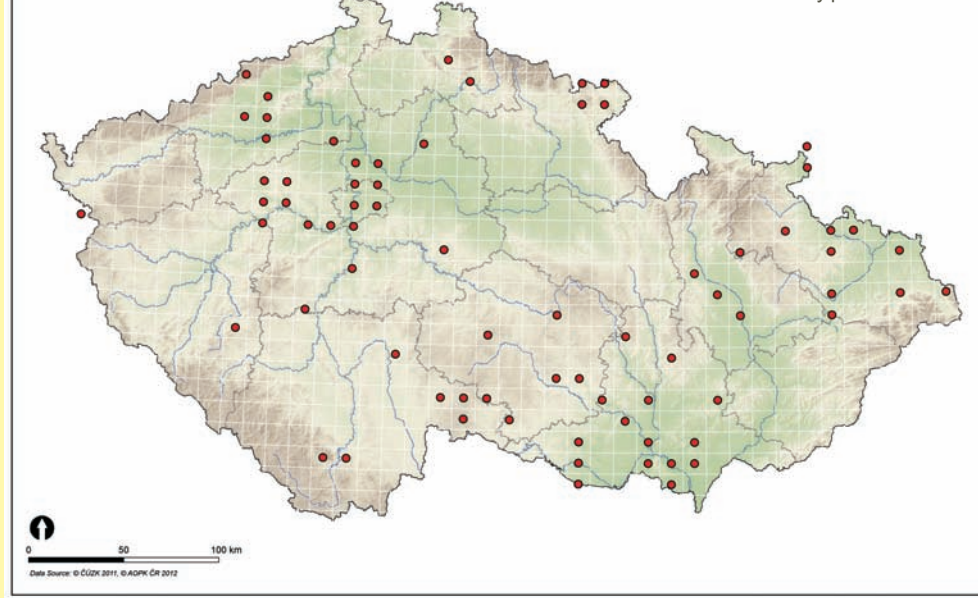
Zaznamenané nálezy do roku 1979

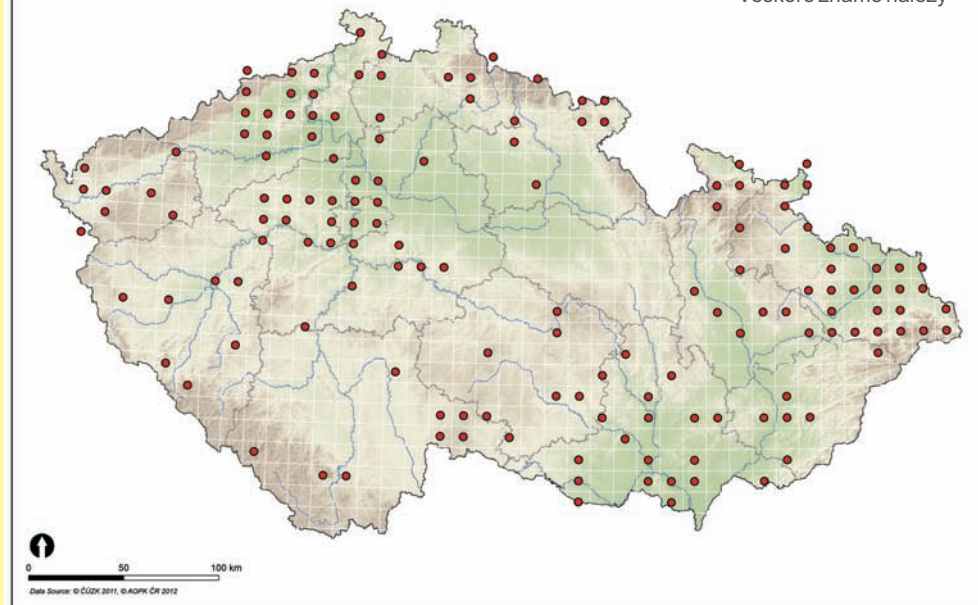
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Harpalus flavescens* (Piller & Mitterpacher, 1783) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina střevlíkovitých druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Eurokavkazský druh rozšířený ve střední a východní Evropě, na jihu severní a severu jižní Evropy a na Kavkaze. V Čechách ojedinělý až vzácný, na Moravě vzácný a lokální. Psamofil: váté písky, písčiviny; nížiny (Hůrka 1996).

Eurytopní, psamofilní, terikolní; jehličnaté lesy na písčité půdě, ruderální plochy a pole, písčité půdy, písčité duny, písčité borové lesíky, suché paseky; pod hluboko zapadlými kameny; mezi kořeny trav, v lesní hrabance (Koch 1989); reliktní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v období 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

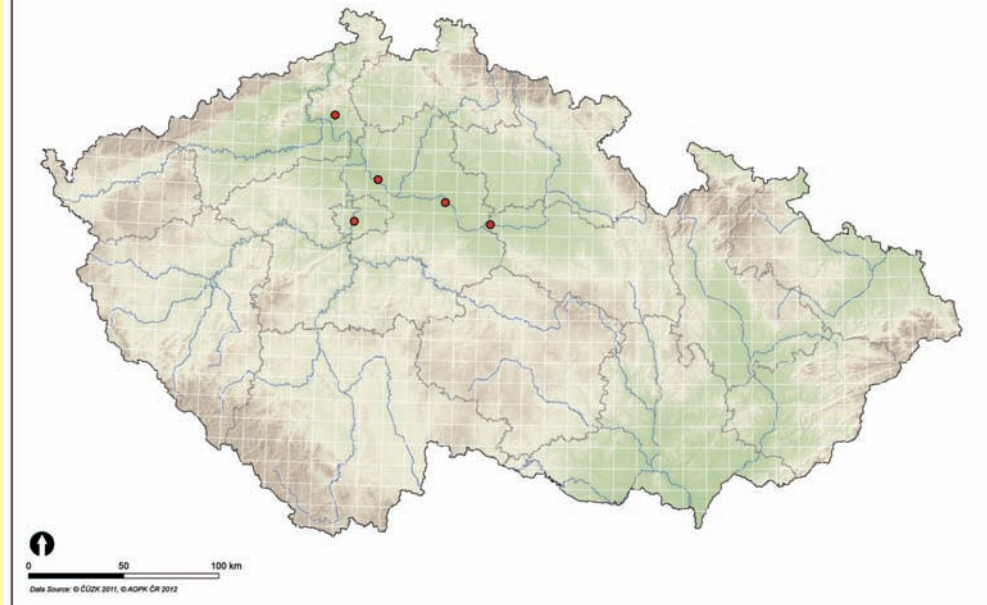
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

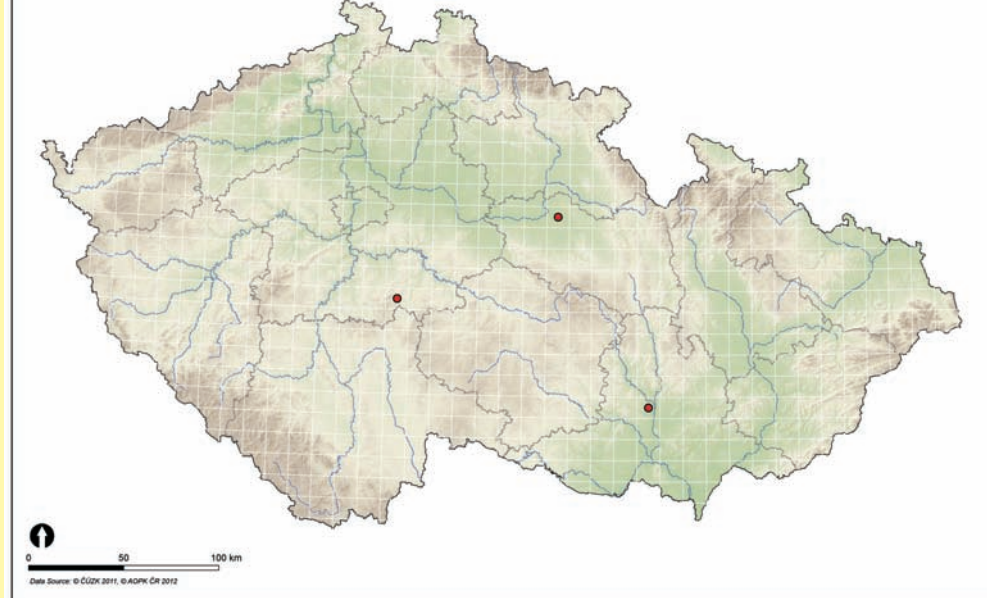
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

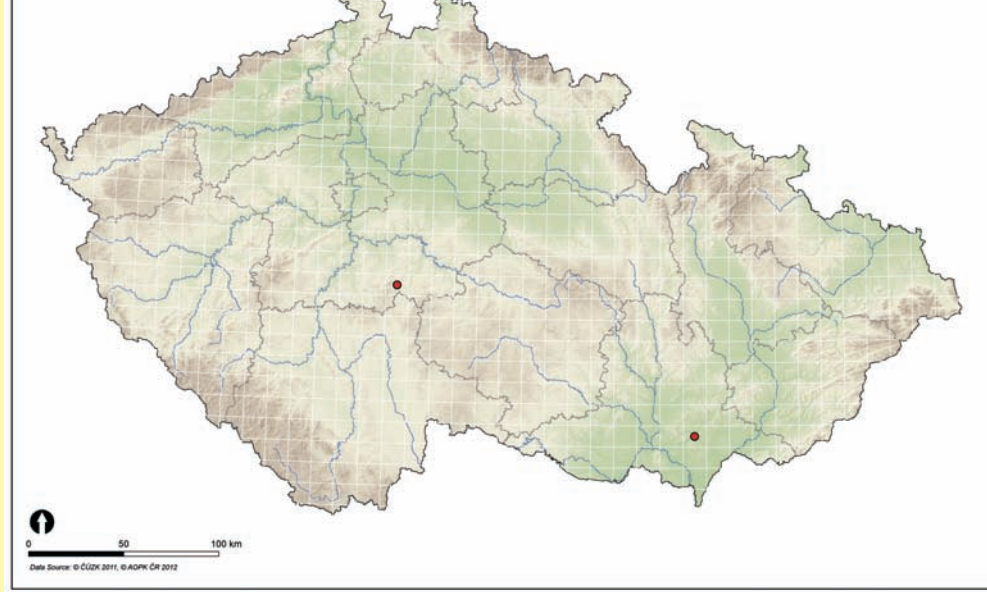
Zaznamenané nálezy do roku 1979

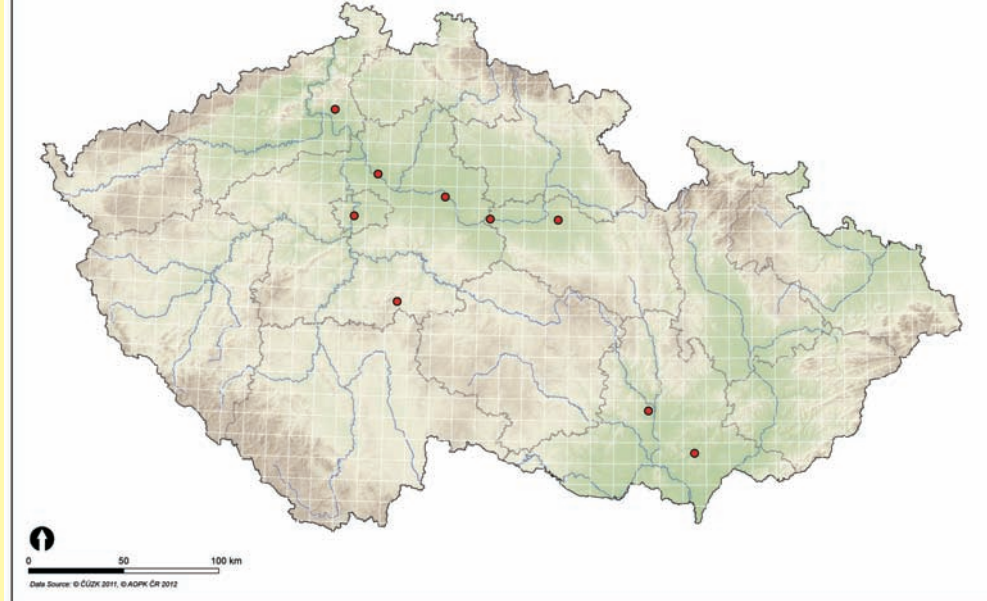
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Harpalus hospes* Sturm, 1818 (Coleoptera: Carabidae) v České republice)

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh rozšířený ve 3 poddruzích na jihovýchodě střední Evropy, na Balkáně, v Malé Asii, Íránu, v Předkavkazsku a Zakavkazsku. V Čechách chybí, na Moravě velmi vzácný a velmi lokální (na jihu) na suchých, nezastíněných stanovištích: stepi, vinice, pole, úhory; nížiny až pahorkatiny (Hůrka 1996).

Reliktní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

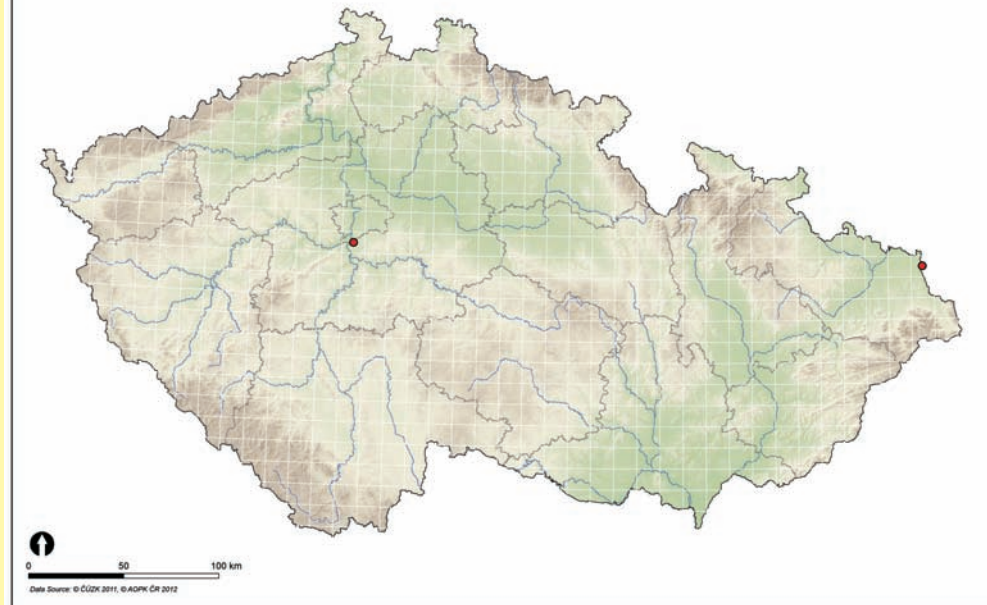
Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

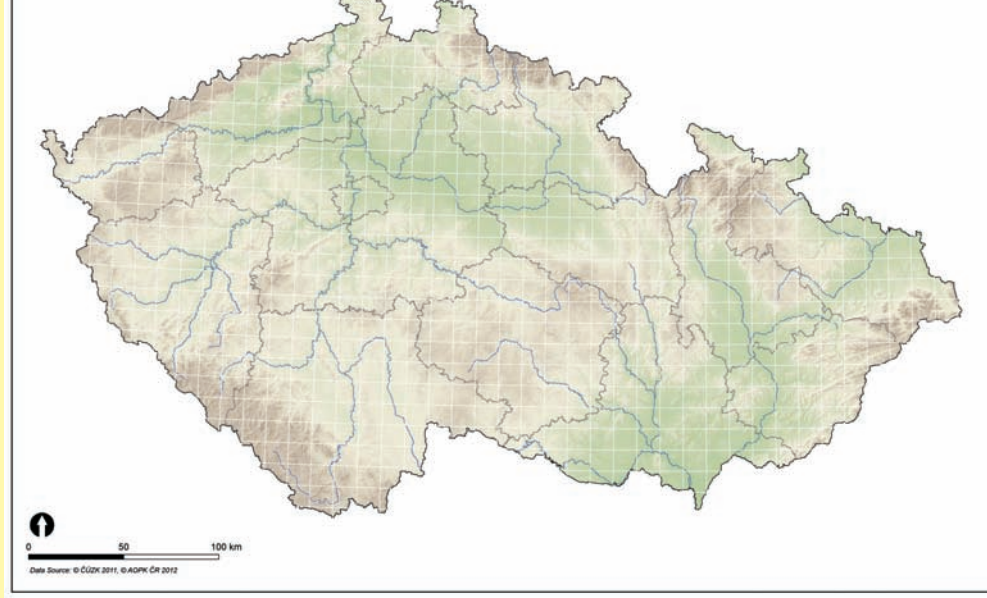
Zaznamenané nálezy do roku 1979

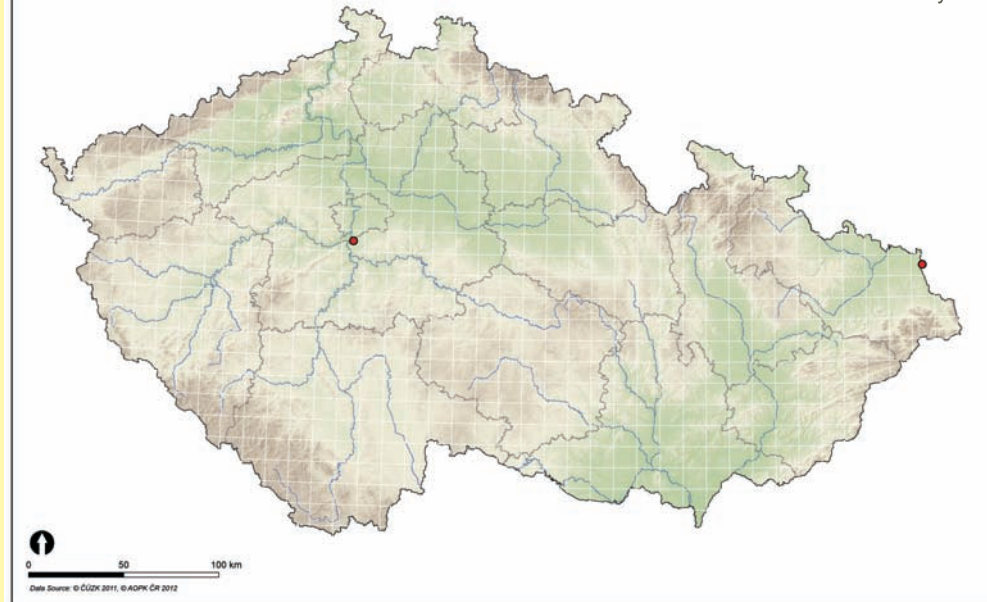
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Harpalus pygmaeus* Dejean, 1829 (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Středomořský druh rozšířený od Španělska po Sýrii, zasahující na jih střední Evropy. V Čechách chybí, na Moravě velmi vzácný a velmi lokální na suchých až polosuchých stanovištích bez zastínění: stepi, slaniska; nížiny (Hůrka 1996).

Eurytopní; pastviny, ale i břehy řek (Koch 1989); reliktní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

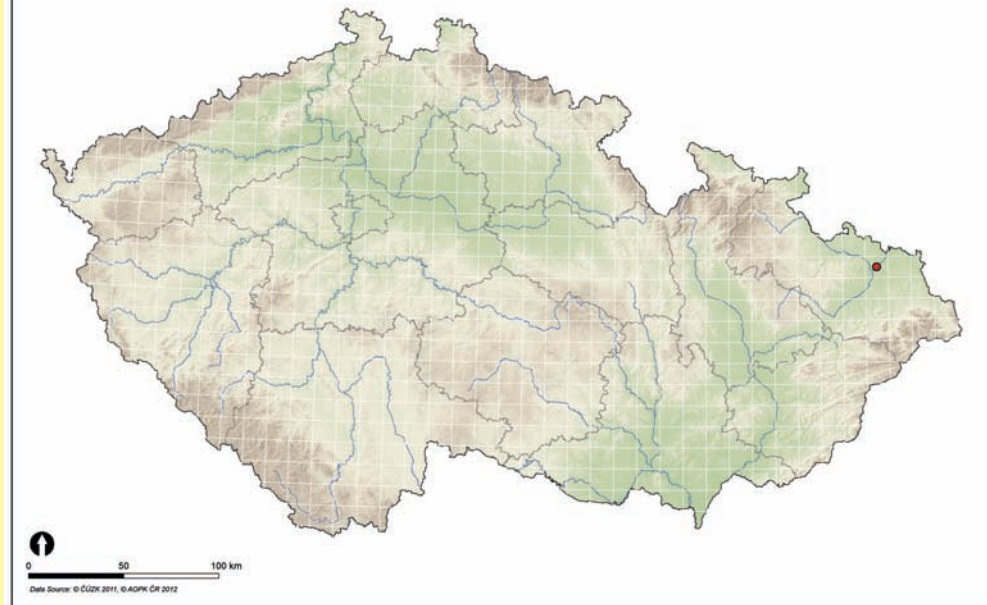
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

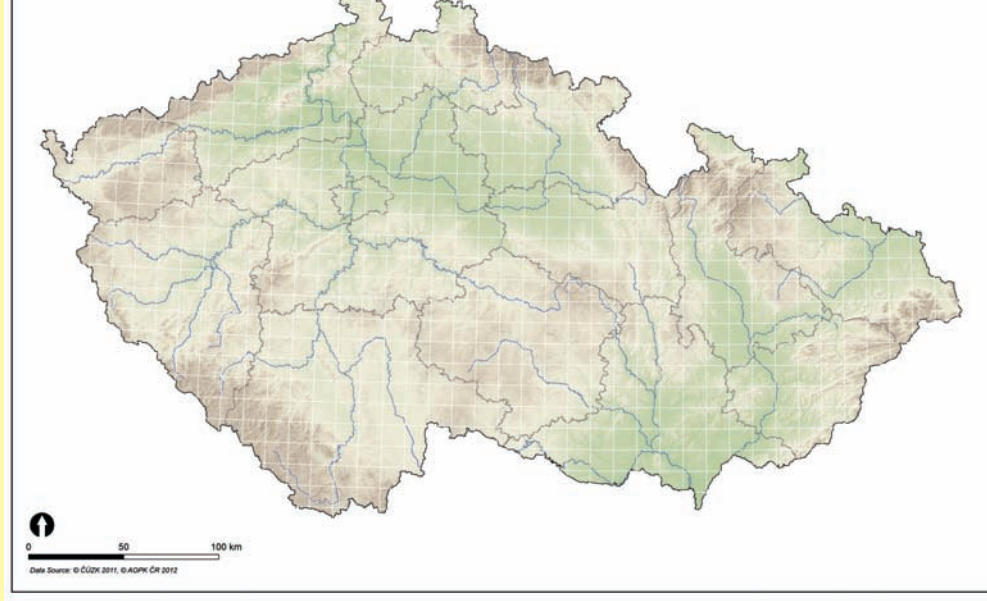
Zaznamenané nálezy do roku 1979

Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Pseudoophonus calceatus* (Duftschmid, 1812) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hnijícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byt' nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Druh velký 9,3-14,8 mm (průměrně 12,6 mm). Smolně černý, na spodní straně smolně hnědý, makadla, tykadla a chodidla hnědočervená. Makropterní, pozorovaný v letu.

Transpalearktický druh rozšířený po Japonsko. V Čechách ojedinělý, na Moravě hojný. Na suchých až velmi suchých stanovištích bez zastínění: pole, stepi, zvláště na písčitéch půdách; nížiny až podhůří (Húrka 1996); eurytopní, xerofilní, psamofilní, stepi, písčité pobřeží, pískovny, písčité pole, vyhřáté stráně, vápenaté pastviny, vinice, pod drny a hnijícími rostlinnými zbytky (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

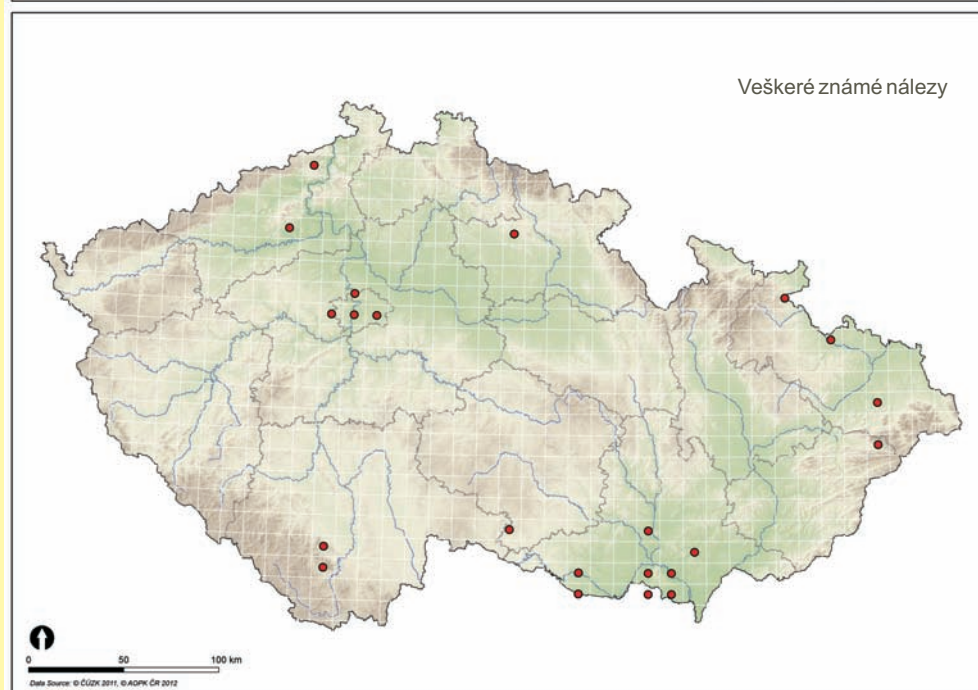
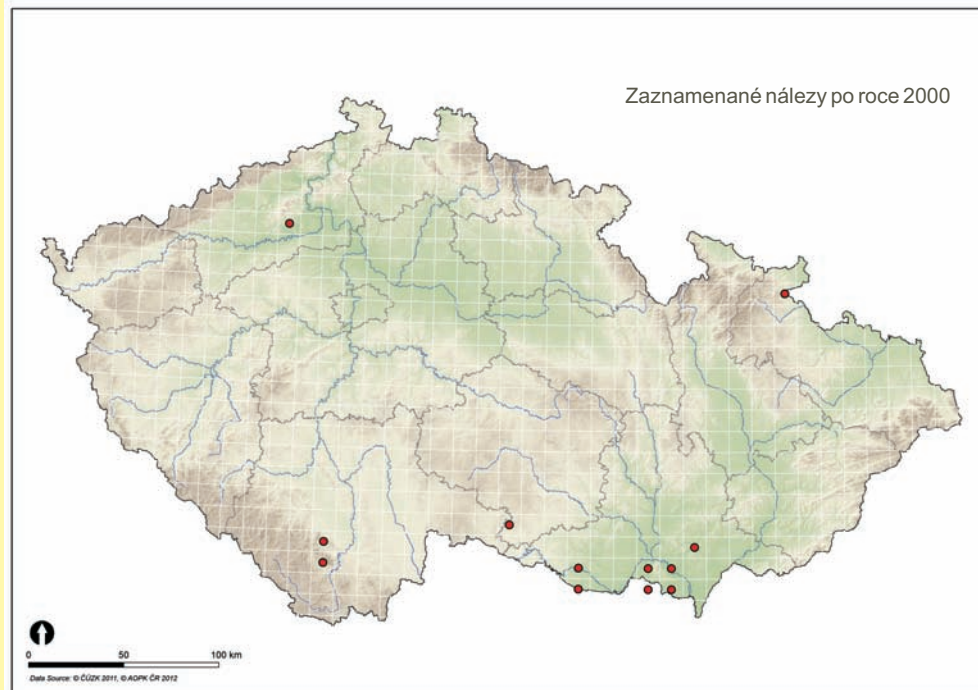
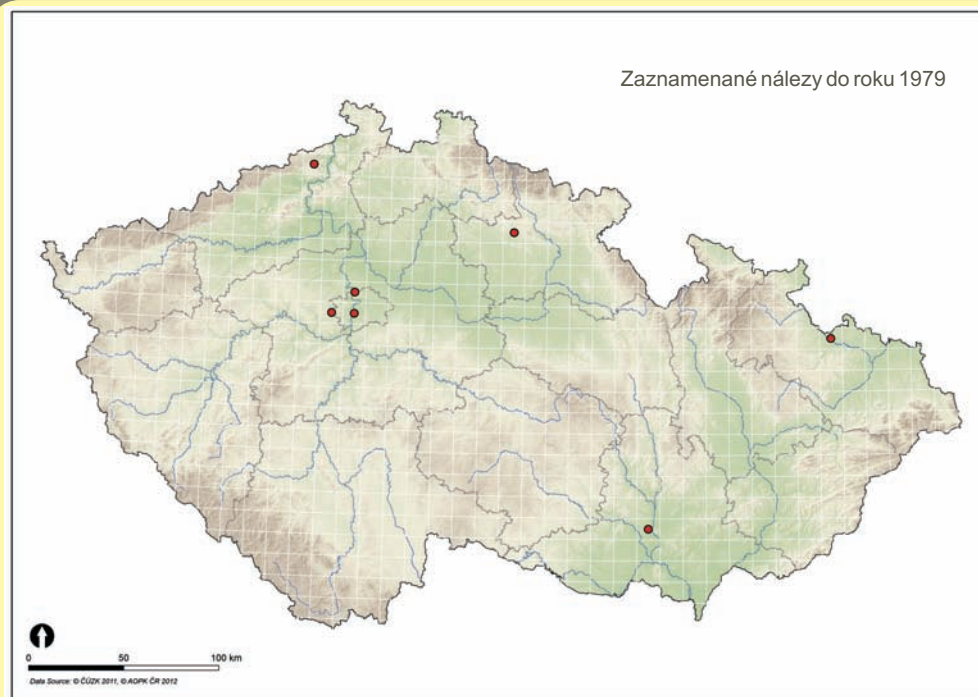
Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

Soubor map rozšíření druhu *Pseudoophonus griseus* (Panzer 1796) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů první podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hlubokými zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nesespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byt' nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Druh velký 8,0-12,1 mm (10,5 mm). Smolně černý, svrchu s hustými žlutými chloupky na krovkách, přívěsky žlutočervené. Makropterní, pozorován v letu.

Transpalearktický druh, na východ rozšířený po Sachalin, jižní Kurily a Japonsko. V ČR obecný na suchých až indiferentních stanovištích bez zastínění: pole, louky, ruderaly, častý na písčitém podkladu; nížiny až hory (Húrka 1996); eurytopní, psamofilní, termofilní, stepi, písčité přesypy, písčité pole a ruderaly, vyhřáté stráně, suché travnaté plochy, pod drny a hničícími rostlinnými zbytky (Koch 1989); eurytopní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

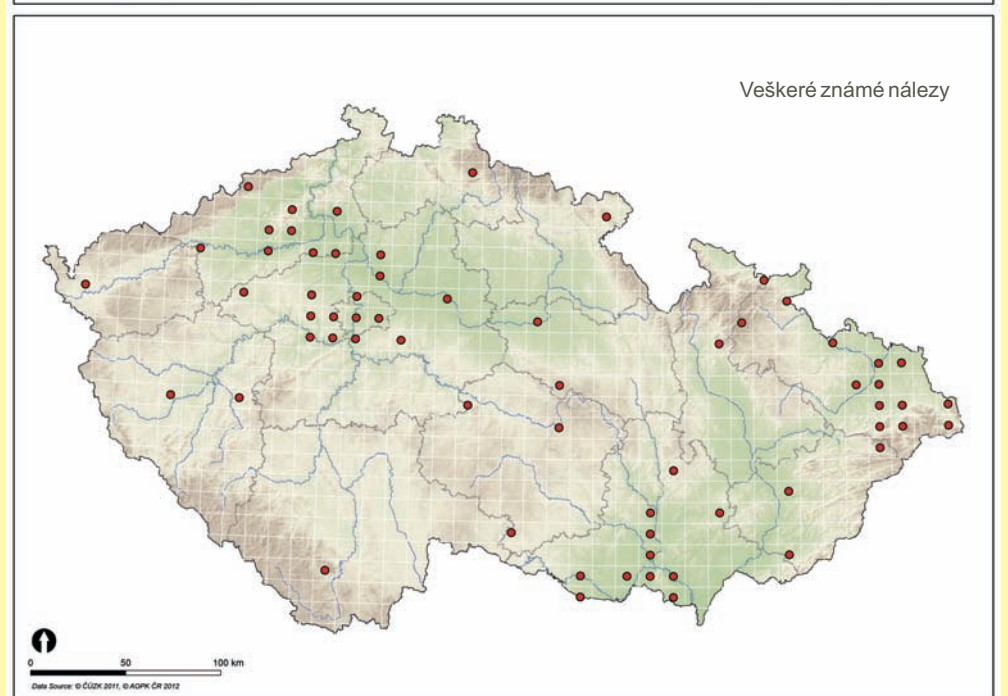
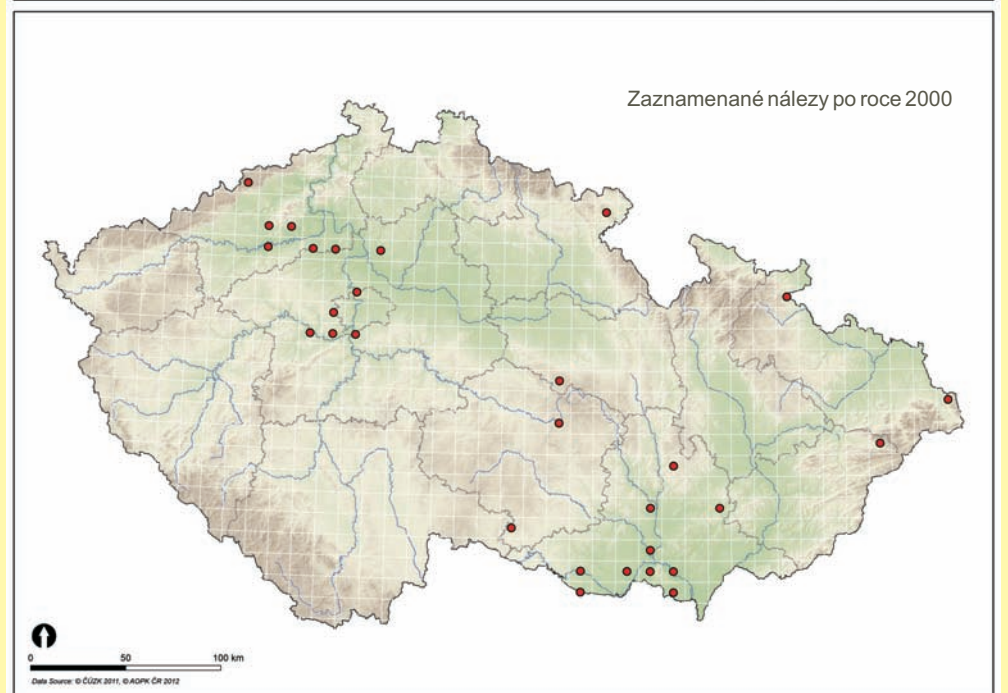
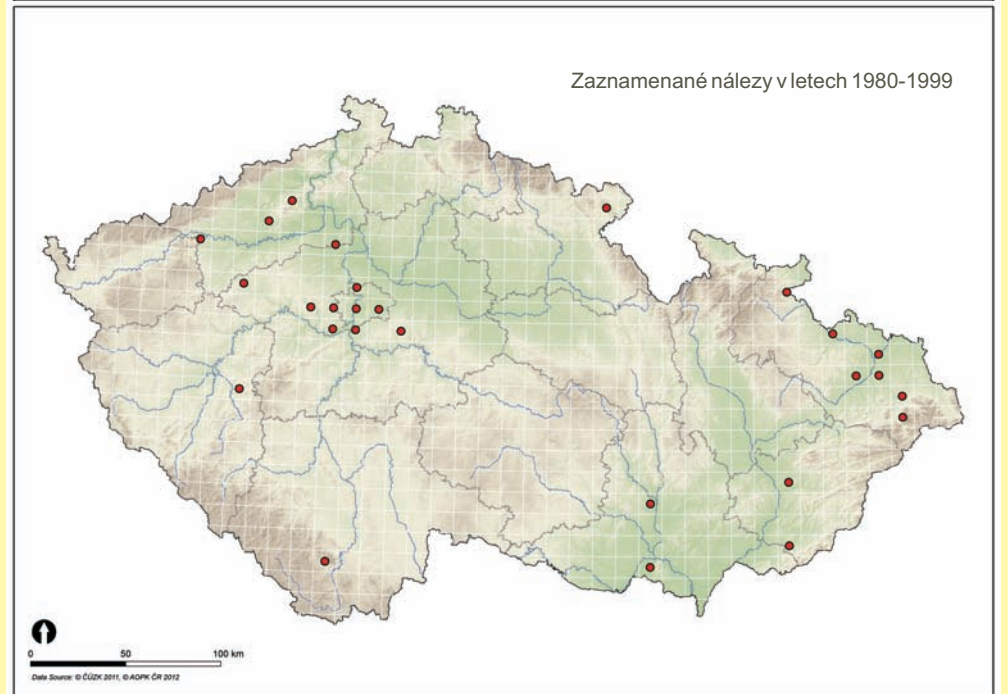
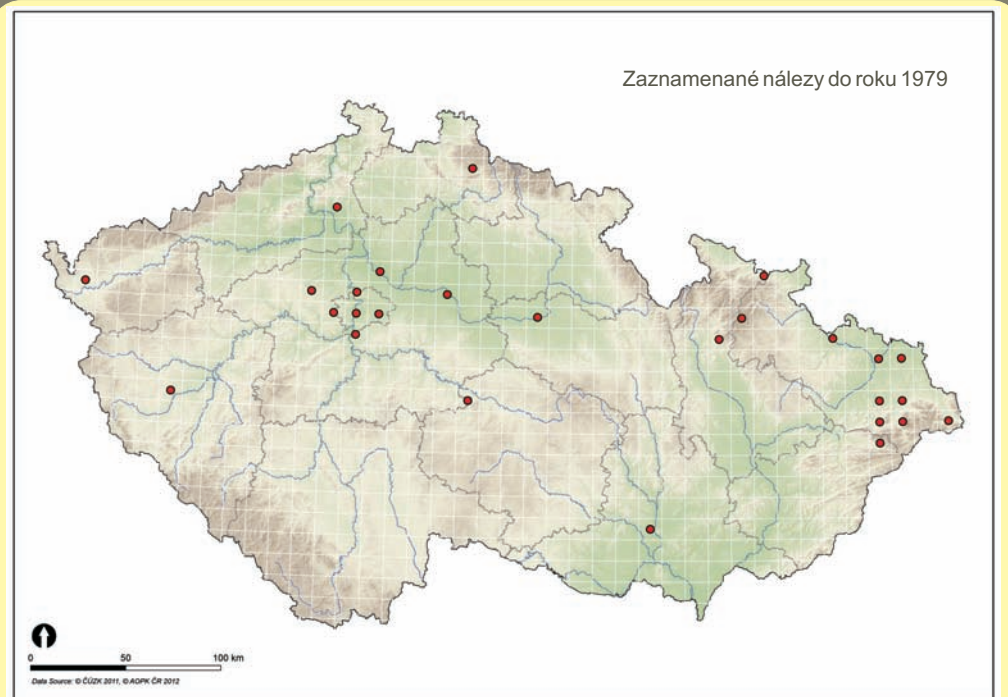
Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

Soubor map rozšíření druhu *Pseudoophonus rufipes* (De Geer, 1774) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Palearktický druh zavlečený do Severní Ameriky. V ČR obecný na suchých až polovlhkých, spíše nezastíněných stanovištích: pole, louky, ruderály, okraje lesů; nížiny až hory (Húrka 1996).

Eurytopní, xerofilní, k ampikolní, u přednostňuje obdělávané půdy, jílová pole, ruderály a zahrady, cihelny, štěrkovny, písčité břehy, suché lesní okraje, suché stráně, také na smetištích, pod slámou a rozkládajícími se rostlinnými zbytky. Potrava: omnivor, také semena obilnin, jahody a semena jehličnanů (Koch 1989); eurytopní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

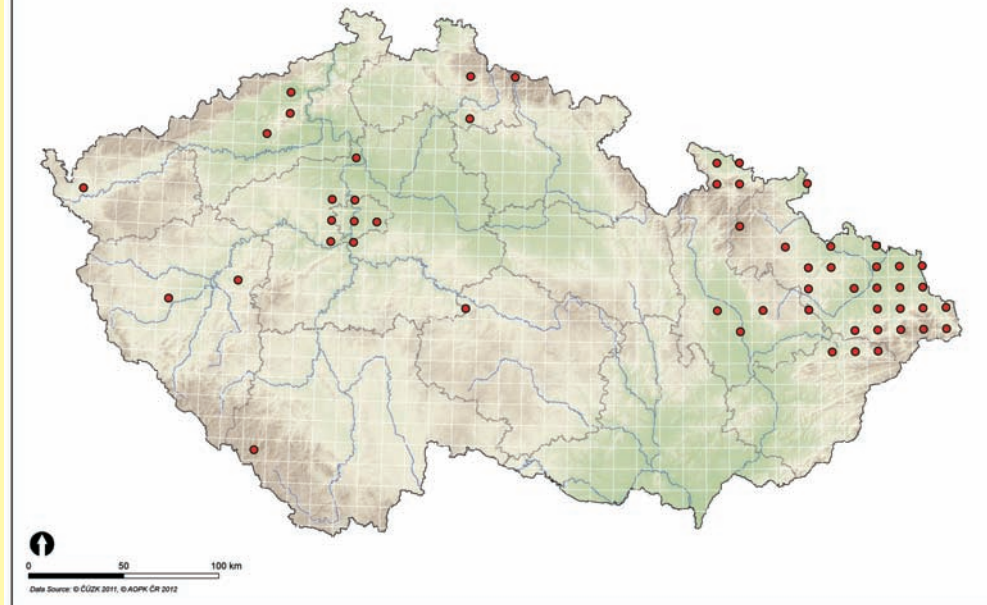
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

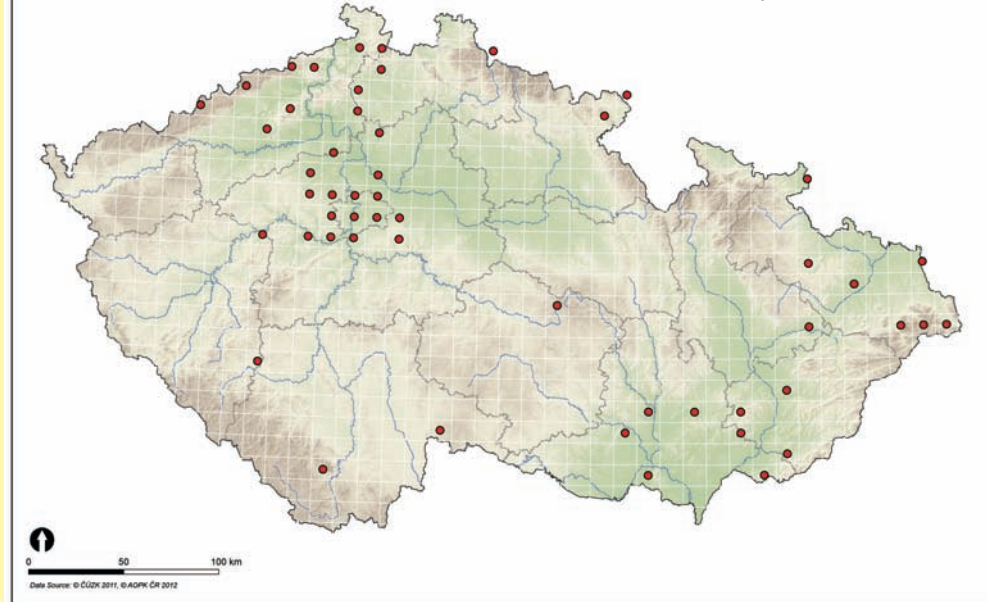
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

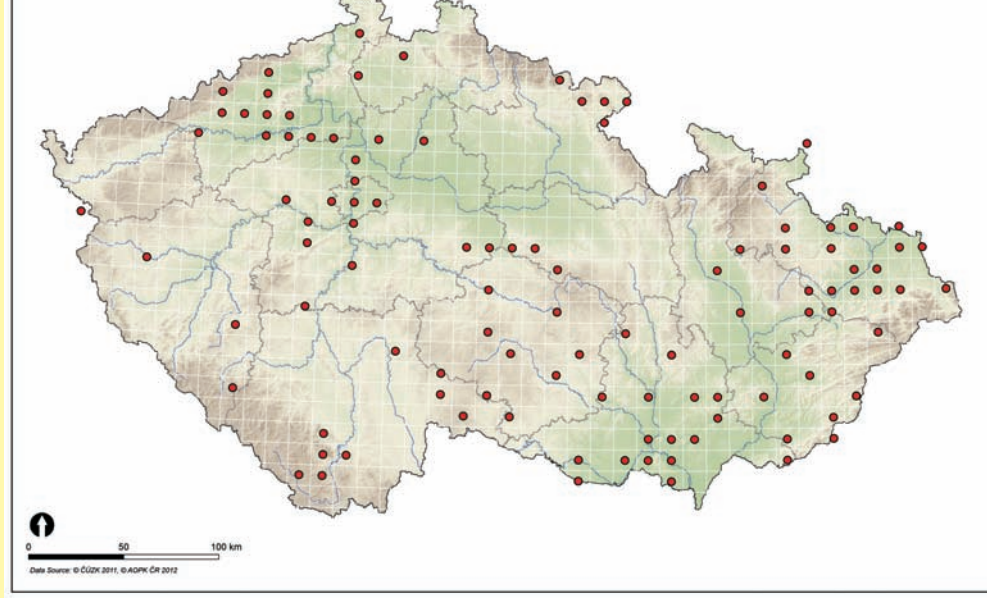
Zaznamenané nálezy do roku 1979

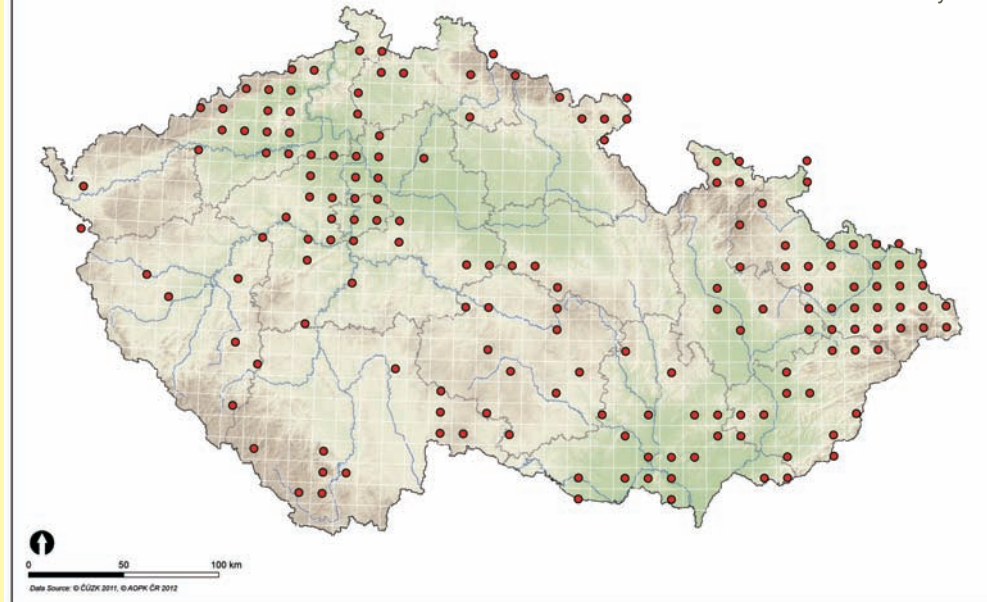
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Stenolophus mixtus* (Herbst, 1784) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nesespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byt' nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Presentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizějící druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Druh velký 4,8-6,5 mm (průměrně 5,9 mm). Smolně černý, krovky hnědožluté, s velkou modročernou skvrnou rozdělenou světlým švem, 1 článek tykadla a ostatní přívěšky bledě červenožluté. Někdy tykadla celá černá, štít v rozích s velkou žlutou skvrnou, krovky kromě postranního okraje a švu černé, krovky černé se světlou ramenní skvrnou, krovky slámově žluté až červenožluté, temeno hlavy s červenými skvrnami. Makropterní, pozorován v letu.

Západopalearktický druh (severní Afrika, Evropa, západní Asie). V ČR obecný v nezastíněných močálech, rákosových porostech a na rostlinami porostlých březích vod; nížiny až pahorkatiny (Húrka 1996); eurytopní, hygofilní, paludikolní, halotolerantní, fytodetritikolní, bažiny, bažinaté břehy, vlhké říční nivy, jíloviště, slaniska, pod listím, detritem, na *Carex* (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

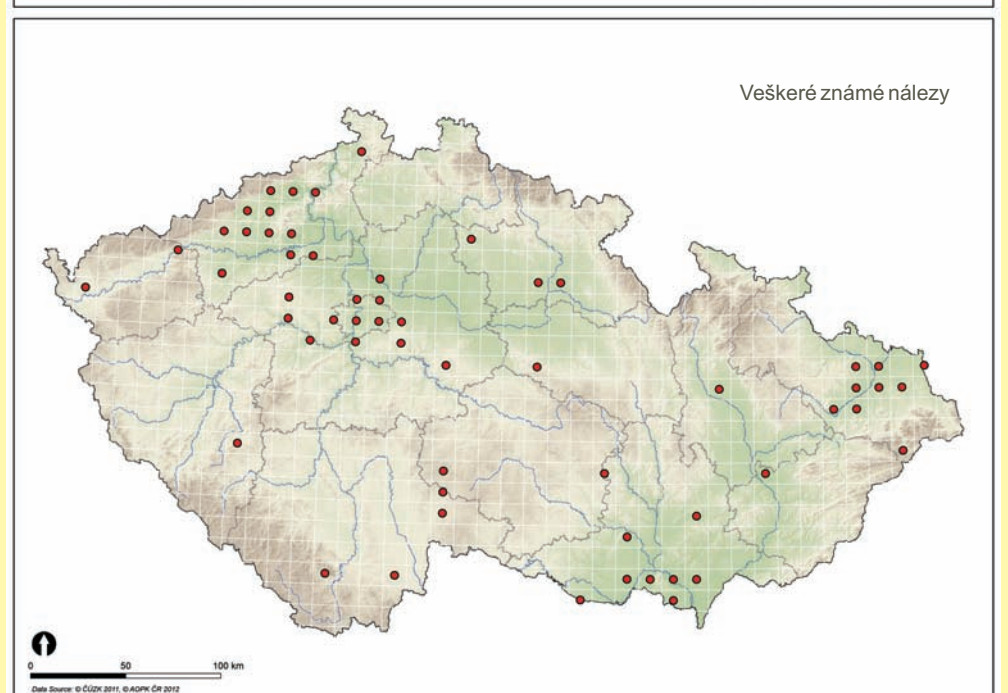
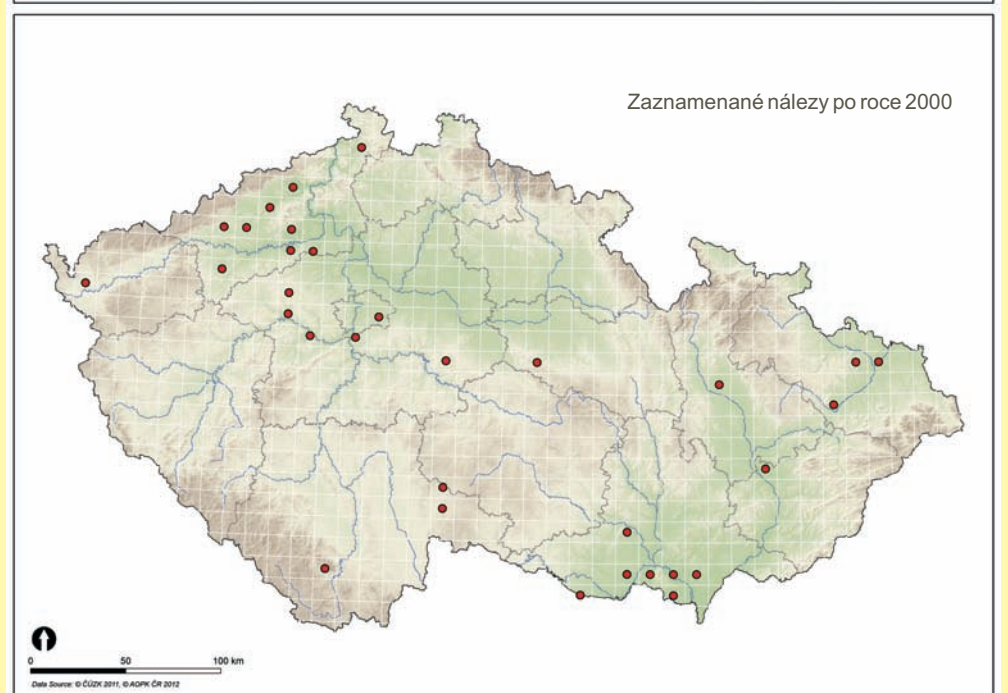
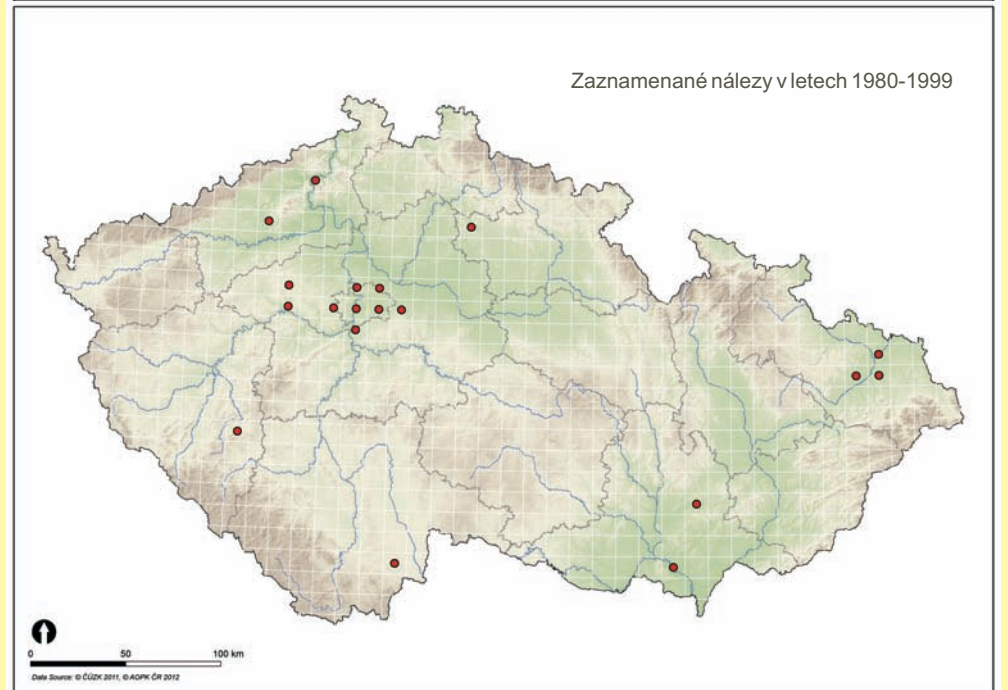
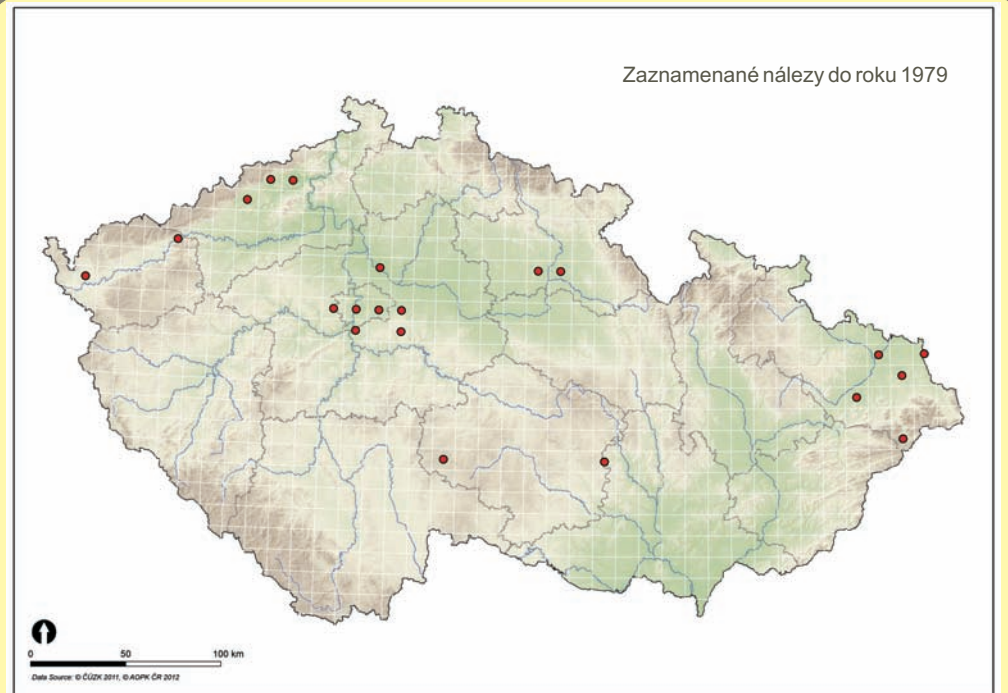
Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

Soubor map rozšíření druhu *Stenolophus skrimshiranus* Stephens, 1828 (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nesespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byt' nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizějící druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Druh velký 5,8-7,2 mm (průměrně 6,6 mm). Žlutočervený, hlava, středohruď a zadohruď a část zadečku červené, tykadla od 3. článku hnědá až ztmavělá, první 2 články a ostatní přívěsky žluté. Někdy v zadní části krovek černomodrá skvrna s velmi nezfetelnými okraji, na švu rozdělená, tykadla celá červená. Makropterní, pozorován v letu.

Západopalearktický druh na východ zasahující po Zakaspicko. V ČR hojný na nezastíněných, rostlinami porostlých březích vod; nížiny až pahorkatiny (Húrka 1996); stenotopní, hygroliní, paludikolní, fyto-detritikolní, bažinaté břehy a louky, bahnitá pobřeží, v detritu, mechu, také v porostech trav (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

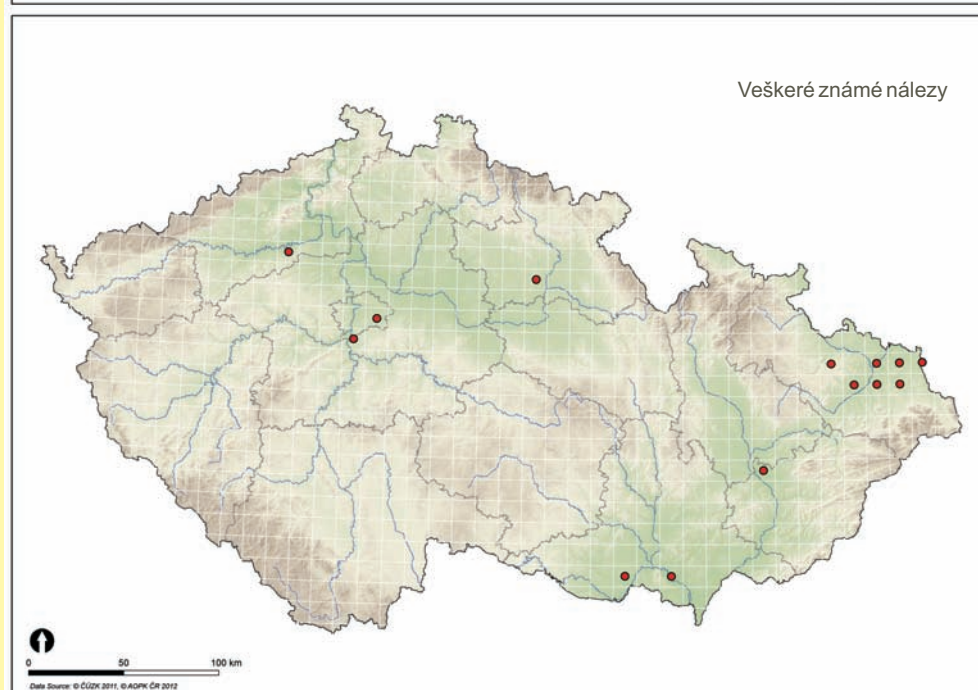
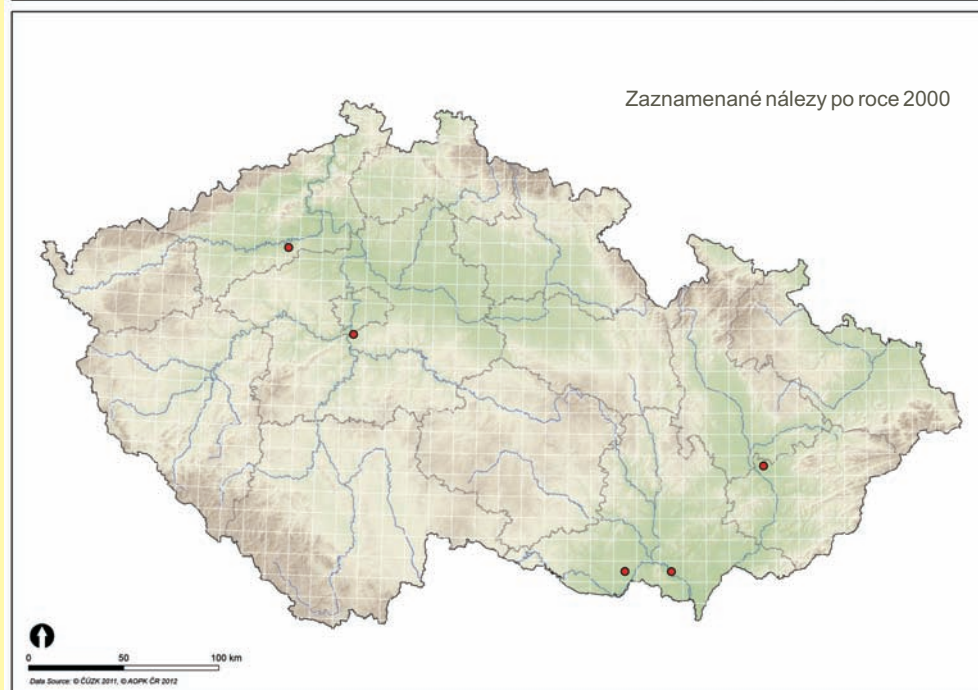
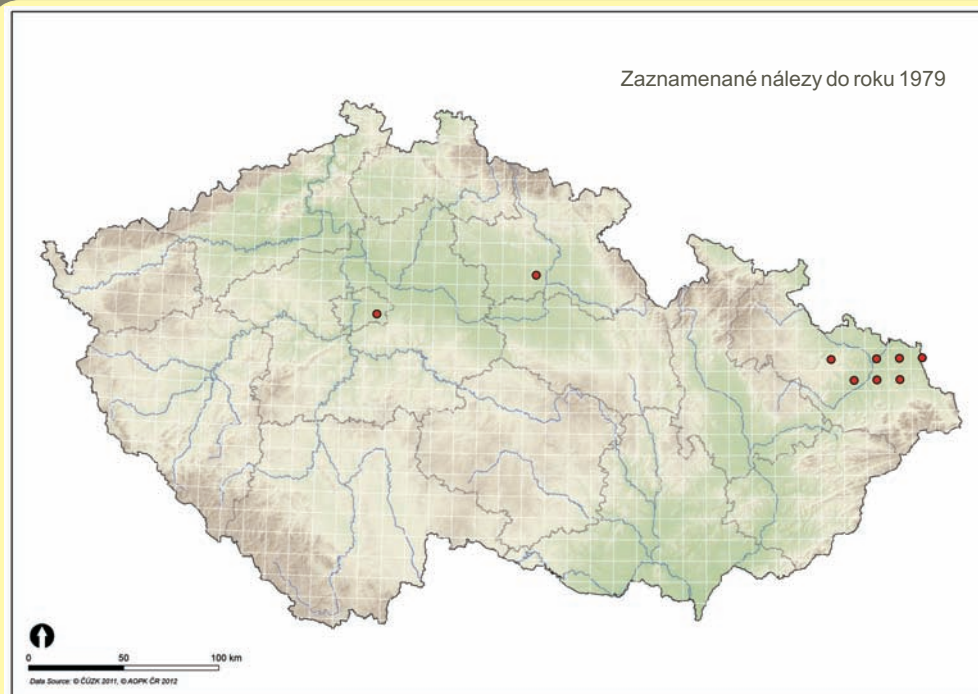
Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

Soubor map rozšíření druhu *Stenolophus teutonius* (Schrank, 1781) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh rozšířený od Azorských ostrovů po Zakaspio. V ČR obecný na nezastíněných, rostlinami porostlých březích vod; nížiny až podhůří (Hůrka 1996).

Eurytopní, hygroskopní, fyto-detritofilní, bažinaté břehy a louky, bahňatá pobřeží, vlhké říční nivy, ruderaly, jílová pole a světliny, cihelny, šterkovny, pod detritem a listím, v prstí, také v porostech *Phragmites* (Koch 1989); eurytopní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

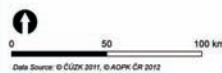
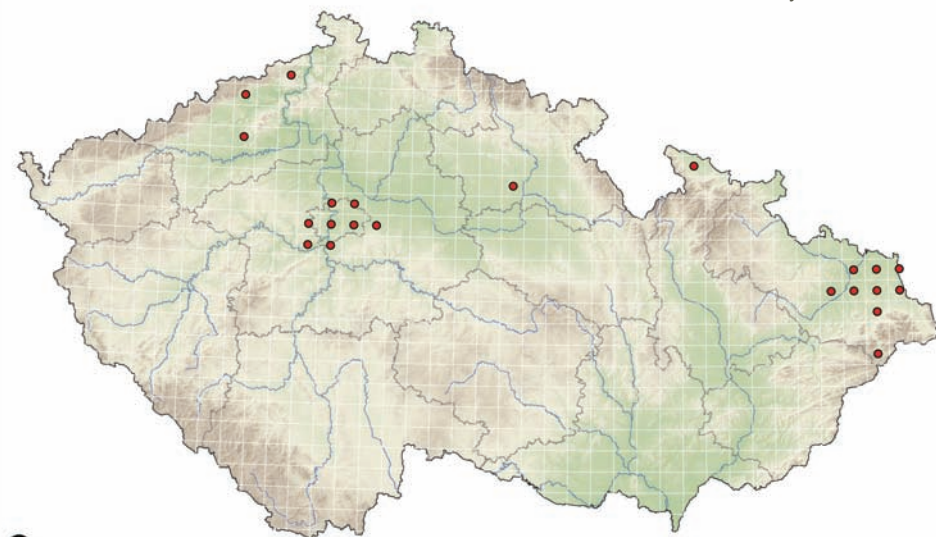
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

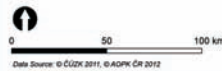
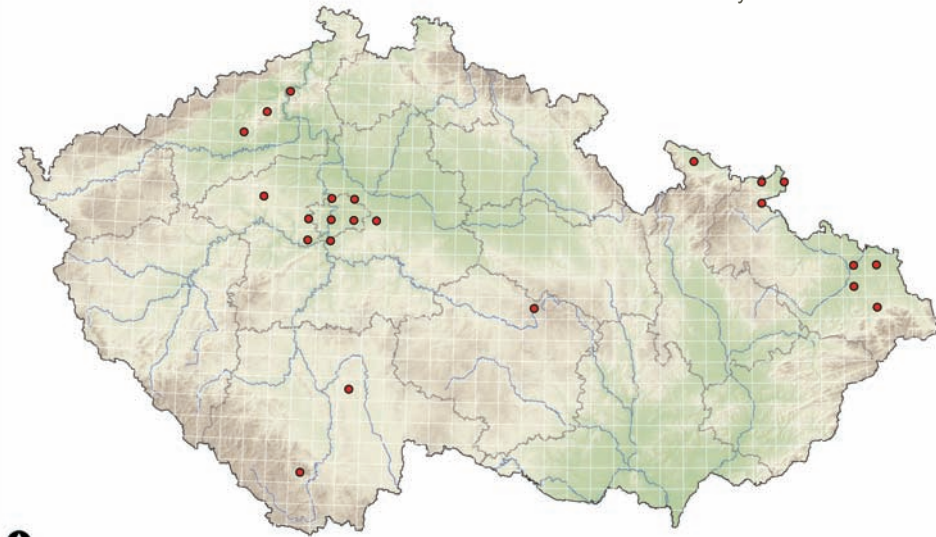
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

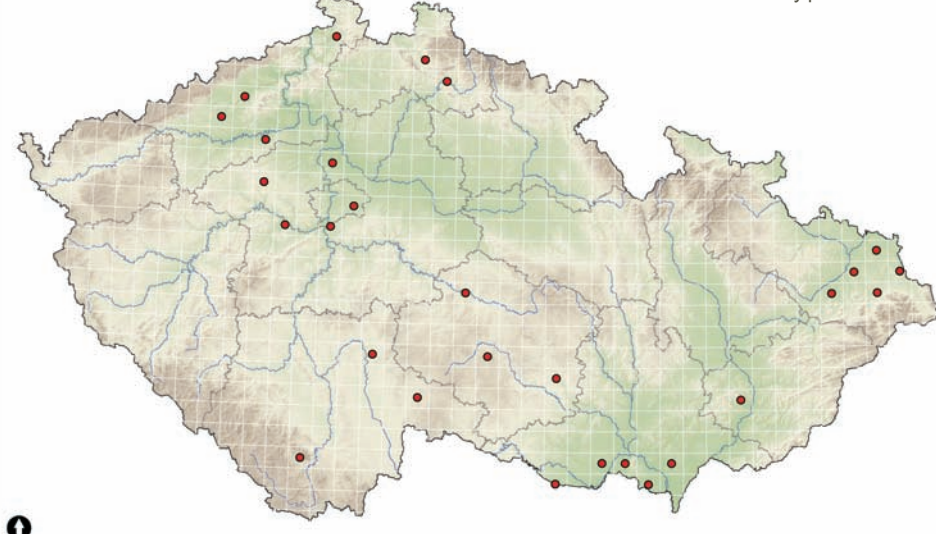
Zaznamenané nálezy do roku 1979

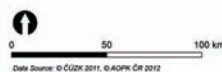
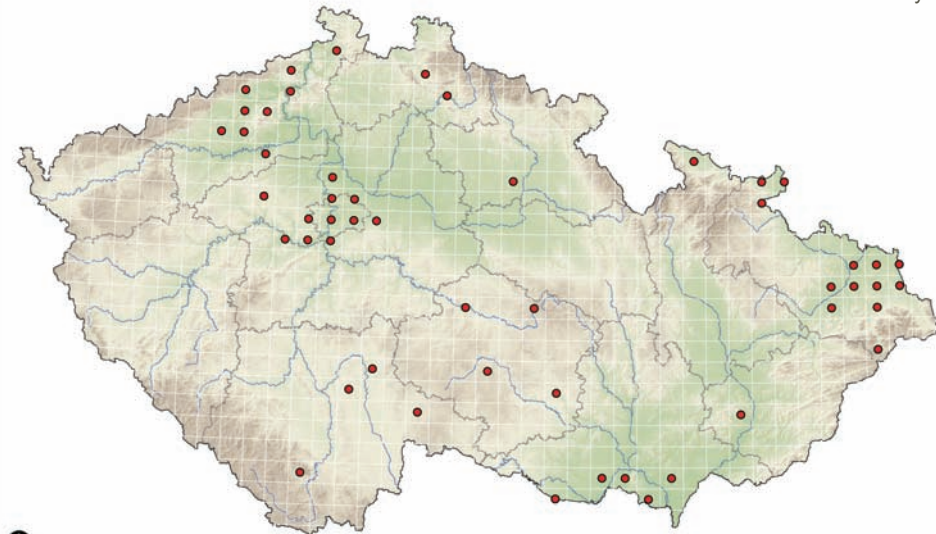
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Trichotichnus laevicollis* (Duftschmid, 1812) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hniječím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Montánní druh pohorí střední Evropy a severního Balkánu. V ČR obecný v lesích a na jejich okrajích; hory až nížiny, častý v podhůří (Hůrka 1996).

Eurytopní, hygroliní, silvikolní, lesy (především Fago-Quercetum a Quercus-Carpinetum), lesní louky, okraje lesů, v drnech, roštích a hniječích rostlinných zbytcích, pod uvolněnou kůrou (Koch 1989); adaptabilní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

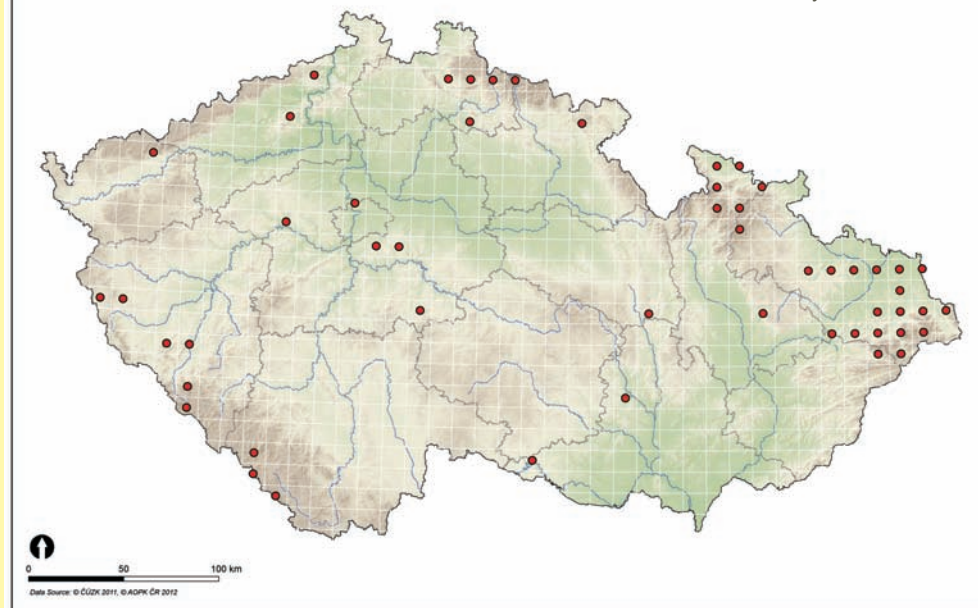
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

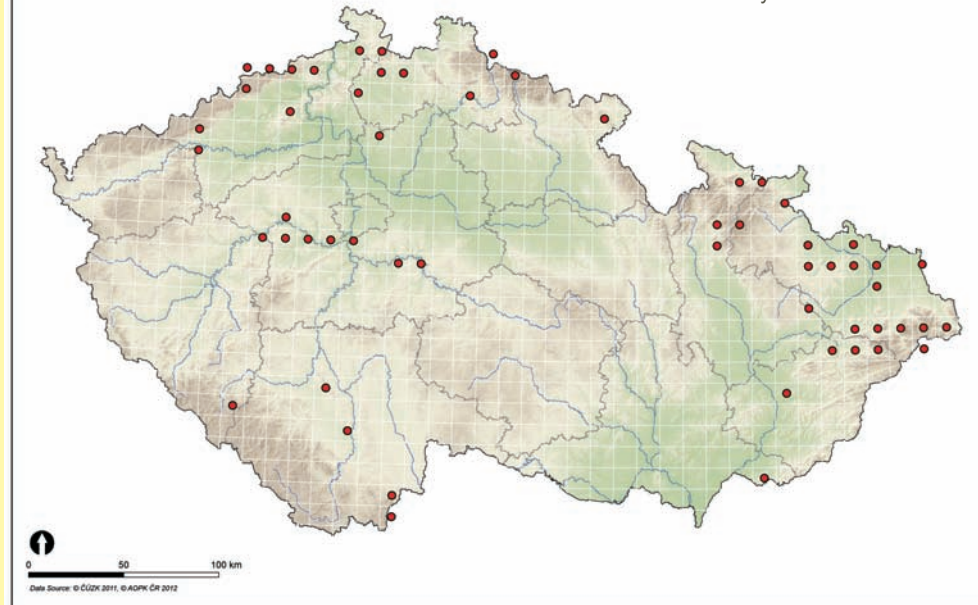
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

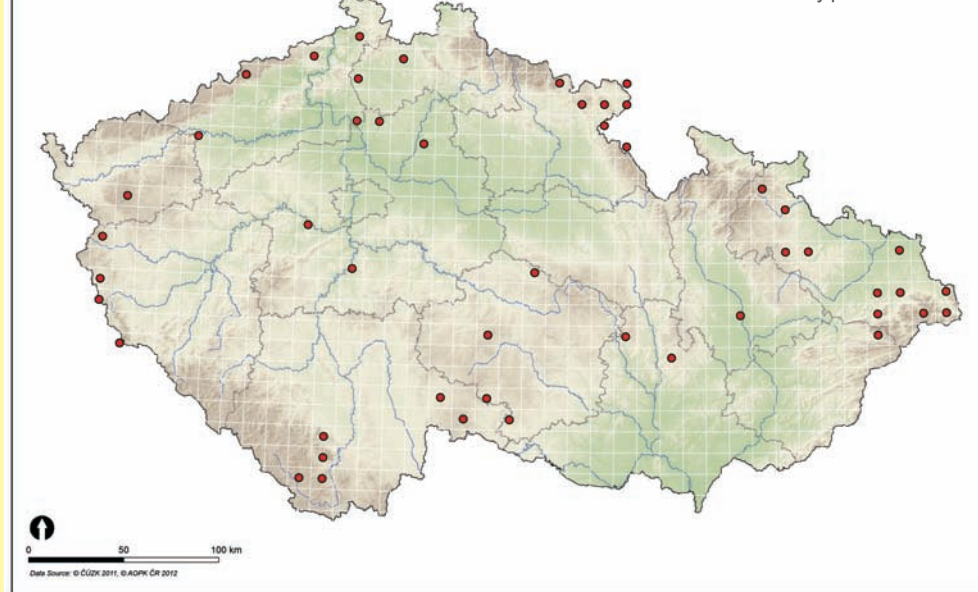
Zaznamenané nálezy do roku 1979

Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

